

ÅRSMELDING RØMSKOG KOMMUNE 2017

Skogens ro gir liv og vekst

Årsmeldingen er rådmannens rapport til kommunestyret om måloppnåelser, ressursbruk, kvalitet og omfang av tjenestene kommunen leverte i 2017.

Kommunen fikk et regnskapsmessig driftsoverskudd på kr 4,6 mill (3,7 mill kr i 2016). Nettodriftsresultat i % av driftsinntekter ble 2,4 % (7,7 % i 2016). Teknisk Beregningsutvalgs anbefaling er minst 1,75 %. Rømskog har hatt positivt netto driftsresultat hvert eneste år siden 1994. Fortsatt god økonomisk styring og digitalisering er nødvendig for å ha driften i balanse, finansiære vedtatte investeringer og møte utfordringene frem til 2020.

Byggingen av «Nye Aurskog-Høland» kommune er godt i gang, og har allerede gitt gevinster for begge kommunene.

2017 var et år med en liten nedgang i folketallet. Det kunne blitt bosatt flere flyktninger, men vi manglet boliger. Det skapes arbeidsplasser lokalt, og ledigheten var svært lav; under 1 %.

Arbeidet med arealdelen til kommuneplanen er en lang og kompleks prosess, det arbeides nå med innsigelsene og planen vil forhåpentligvis bli sluttbehandlet politisk i 2018.

Årets medarbeiderundersøkelse viste at det er et veldig godt arbeidsmiljø i kommunen, noe det svært lave sykefraværet på 4,6 % også vitner om.

Rådmannen takker alle bidragsyttere; politikere, ledere, medarbeidere, frivillige, lag og foreninger, gründere, ildsjeler og andre innbyggere for en solid innsats i 2017!

Rømskog, 21.mars 2018
Anne Kirsti Johnsen
rådmann

Netto driftsresultat

2,4 %

683 innbyggere

Sykefravær 4,6 %

Samfunnsaktør

Tjenesteleverandør

Myndighetsutøver

Arbeidsgiver

INNHOOLD

Kommunen som SAMFUNNSUTVIKLER.....	3
Kommunen som tjenesteleverandør.....	10
Intern kontroll	20
Kommunen som arbeidsgiver	20
Økonomi	25
Politisk organisering	41
Administrativ organisering.....	43
Kommunens plansystem	44
Interkommunale samarbeid.....	45
Årsberetning og årsregnskap for Fellesnemnd for kommunesammenslåing.....	47

Vedlegg:

Årsmelding og årsregnskap for Fellesnemnda for «Nye Aurskog-Høland kommune»
Folkehelseprofil Rømskog 2017

KOMMUNEN SOM SAMFUNNSUTVIKLER

Moderat, sunn befolkningsvekst

Kommuneplanens mål:

- bygge en levende, attraktiv bygd med gode møteplasser
- gjøre det lett for innflyttere å etablere nettverk
- tilrettelegge for pendling og hjemmekontor
- attraktive boligformer som skiller seg ut
- bygge opp et tilbud av varierte boligtyper og tomter
- jobbe for å øke kapasiteten på strømtilførsel til bygda

Kommunens innbyggertall sank fra 685 til 683 i løpet av 2017. Skal Rømskog oppnå vekst i folketallet, er det nødvendig med en mer variert boligstruktur og flere utleieboliger. Det er et gjennomgående tema i den nye kommuneplanen. For å nå disse målene er kommunen avhengig av at private investorer er villige til å satse i Rømskog. Kommunen solgte sine tomter på Vestsida til privat utbygger i 2017, og ett hus ble bygget og solgt. Vi har fortsatt byggeklare tomter på Steinbyfeltet og Skuråsfeltet som har ligget ute for salg til takst i en årrekke uten at det har meldt seg interessenter.

God infrastruktur er en forutsetning for innflytting og næringsetablering. Det er inngått avtale om utbygging av fiber i Trosterud, og utbyggingen er igangsatt. Det planlegges for videre utbygging samtidig med legging av kommunalt avløp på Vestsida i 2018 og 2019.

Bygging av ny gang- og sykkelvei fra Eidet til Vestre Tørnby ble startet opp, den ferdigstilles i 2018. Bygging av nytt renseanlegg ble også igangsatt, det ferdigstilles i 2018.

Vi har lagt til rette for gode møteplasser i sentrum, og Frivilligsentralen ivaretar tilflyttere. Vi har kontorlokaler til utlån i sentrum. Kommunens næringssselskap Rømskog Næringssselskap AS bygget nye, flotte lokaler for dagligvarebutikken. Den har post i butikk og en cafékrok. Sammen med Frivilligsentralen og biblioteket er dette viktige møteplasser året rundt.

Visjon –

Skogens ro gir liv og vekst

Overordnede mål

Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen.

Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden.

Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Rømskog er en liten og oversiktlig kommune.

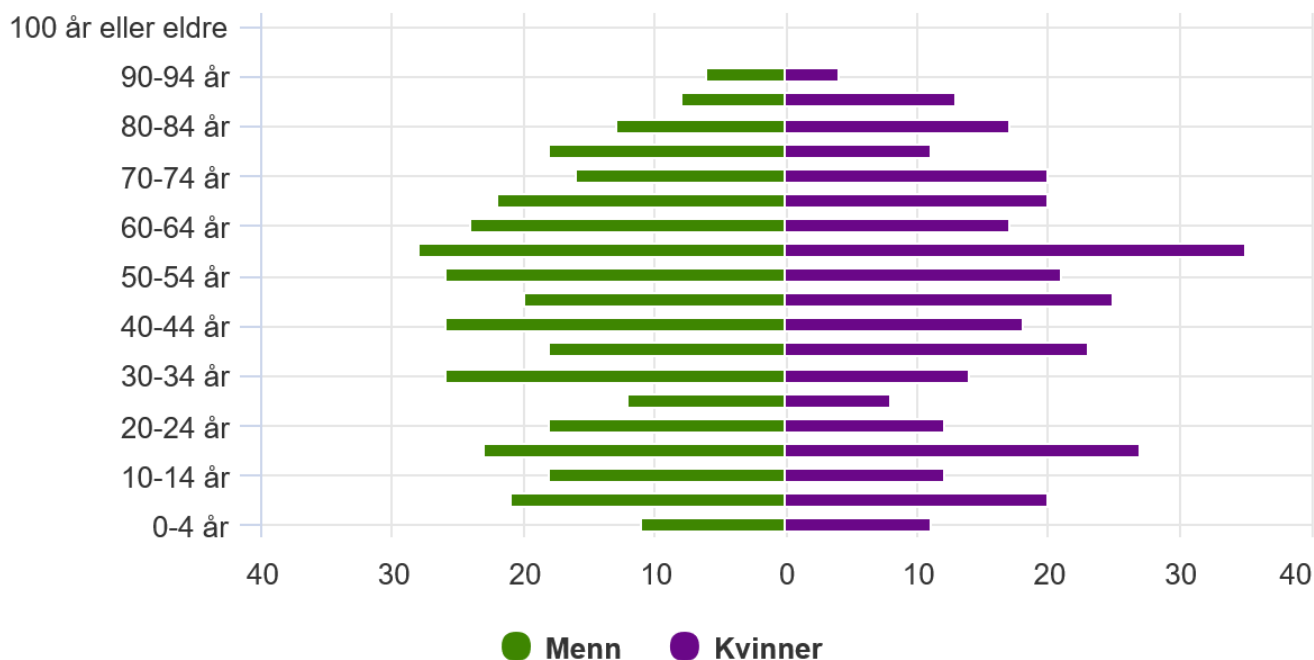
Folketallsutvikling	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Folketall	688	691	672	672	685	683
Levendefødte	8	5	6	2	3	1
Døde	6	7	9	13	6	7
Fødselsoverskudd	2	-2	-3	-11	-3	-6
Innflytting	24	19	38	36	31	29
Utflytting	23	37	35	26	15	26
Nettoinnflytting	1	-18	3	10	16	3
Folketilvekst	10	3	-19	0	13	-2

Kilde: ssb.no

Tabellen over viser utviklingen i folketallet de siste årene. Rømskog var i 2017 den kommunen i landet som hadde færrest fødsler. Vi har hatt negativt fødselsoverskudd de siste årene, men det er flyttet flere til Rømskog enn fra Rømskog. Nedgangen i 2017 var -0,3 % (+1,9), hovedårsaken er at det svært lave fødselstallet. Det lyktes ikke å skaffe nok boliger til å oppnå bosettingstallet på 10 flyktninger. Befolkningsfremskrivninger viser en relativt lav befolkningsvekst i perioden frem til 2040.

Aldersfordeling

[per 1. januar]

Kilde: Folkemengde, Statistisk sentralbyrå

Befolkningspyramiden viser det som kalles en «forgubbing» med overvekt av eldre, samt underskudd av kvinner i fertil alder og dermed nedsatt fødselsrate. Kommuneplanens samfunnsdel fastslår at kommunen ønsker en balansert befolknings sammensetning.

Elevtallet i skolen har økt de siste årene, men er lavere enn i 2010, da var det 61 elever. Klassefordelingen vises i tabellen under.

	2015	2016	2017
1.kl	10	5	9
2.kl	8	11	6
3.kl	7	9	11
4.kl	7	7	9
5.kl	3	7	7
6.kl	2	4	7
7.kl	8	2	4
Sum	45	45	53

Høsten 2017 begynte det 9 elever i 1.klasse.

Vi har markedsført Rømskog som en god bokommune gjennom hjemmesiden og Facebook. Vi har bekjentgjort alle aktiviteter i kommunen bl.a i turistbrosjyrer og annet som produseres i regi av Visit Indre og Regionalpark Haldenkanalen. Kommunen er sammen med Marker kommunen tildelt kr 300 000 fra Fylkesmannen i Østfold til prosjektet «Den grønne tråden». Vi er sammen med andre kommuner i Regionalpark Haldenkanalen i dialog med Smarte samfunn/NCE Smart Energy Markets om deltakelse i programmet. Programmet kan tilføre kommunen kompetanse, gi tilgang til prosjektmidler ol som igjen kan gi husstandene mulighet for f.eks smarte energiløsninger og produksjon av strøm.

Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor

Kommuneplanens mål:

- legge opp til økt interaksjon mellom lokale aktører
- etablere kontorfellesskap for pendlere og gründere
- knytte opplevelsestilbud til hotellet
- legge til rette for foredling av lokale råvarer
- satse videre på Regionalpark Haldenkanalen
- jobbe for bedre bredbånd/internettforbindelse

Kommunen har lagt til rette for bedriftsetableringer ved å tilby rådgivning, næringstomter, kontorlokaler, tildeling fra næringsfond, kompetansehevende tiltak og nettverk. Dette gjøres i stor grad gjennom ulike samarbeidstiltak.

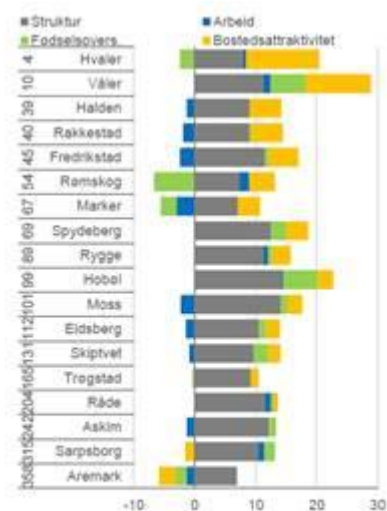
Visit Indre er opprettholdt som reiselivssamarbeid i Indre Østfold, og skal videreføres fram til kommunereformen gjennomføres for fullt i 2020. Visit Indre driftes i dag som et vertskommunesamarbeid med Marker som vertskommune. Med unntak av Aremark og Spydeberg, er alle de opprinnelige kommunene med i samarbeidet. Deltakelse i Visit-samarbeidet er av betydning for kommunens og reiselivsaktørens profilering gjennom Visit Norway og Visit Østfold. Visit Indre utgir Opplevelsesguiden for Indre og gjennomfører ellers ulike markedsføringsaktiviteter, kurs og representasjonsoppdrag.

Regionalpark Haldenkanalen har opprinnelig fokusområdene merkevare, stedsutvikling, opplevelsesnæring og primærnæring, og har i 2017 bestemt at virksomheten skal dreies noe mer mot aktivitet også innen Det grønne skiftet. Det ble utarbeidet en egen strategi for denne satsingen, og det er bevilget midler gjennom fylkeskommunen og Innovasjon Norge. Med unntak av Akershus fylkeskommune er alle de opprinnelige aktørene med i samarbeidet. Rømskog kommunes andel er kr 150 000 pr år. I 2017 er det gjennom samarbeidet levert flere søknader fra bedrifter på Rømskog om bedriftsutvikling og bedriftsnettverk til Innovasjon Norge.

Det ble i 2017 etablert 14 nye bedrifter i Rømskog, mot 10 i 2016. Det er usikkert hvor mange nye ikke-kommunale arbeidsplasser dette bidro til. Kommunen kom på plass nr 168 ifht nyetableringer i NHOs Næring-NM. Samlet sett for vekstkraften for privat næringslivet kom Rømskog på plass nr 52 i landet og plass nr 3 i fylket. Plasseringen er ikke sammenliknbar med fjorårets plassering, da målte indikatorer er endret.

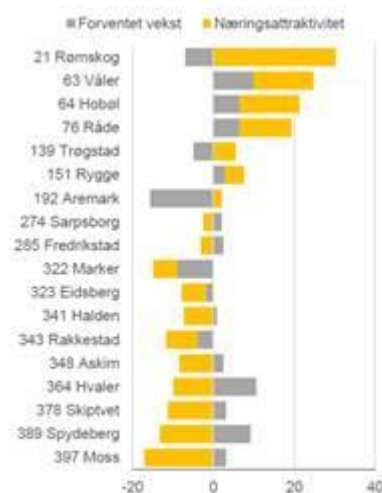
Rømskog er å betrakte som en attraktiv kommune både for næringsetablering og bosetting (kilde Telemarksforskning).

Bostedsattraktivitet

Figur 31: Drivkrefter for nettoflytting, bostedsattraktivitet og fødselsbalanse i kommunene i Østfold i perioden 2007-2016.

Næringsattraktivitet

Figur 14: Forventet arbeidsplassvekst og næringsattraktivitet i kommunene i Østfold i perioden 2007-2016. Summen av søylene er faktisk arbeidsplassvekst.

Gaseller er Dagens Næringslivs årlige, prestisjefylte titulering og ikke minst utmerkelse av bedrifter som opplever betydelig vekst. Rømskogfirmaene X-Team AS, P.OG.T. AS og LM Utemiljø AS fikk alle denne gjeve utmerkelsen.

På bildet fra venstre: Thor Håkon Ramberg (ordfører), Jan Atle Gjemble (X-Team AS), Øyvind Ljøner (LM Utemiljø AS), Peter Sundrud og Thomas Kragtorp (P.OG.T. AS)

Rømskog Næringssselskap AS er kommunens forlengede arm i næringsutviklingsarbeidet. Næringssselskapet fullførte i 2017 arbeidet med byggingen av nye lokaler for dagligvarebutikken Tørnby Landhandel AS og solgte én av næringsstomtene på Industrifeltet.

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner talte ved åpningen av den nye butikken

Plan- og miljøkontoret har ansvaret for landbruksbasert næringsutvikling. Kommunen er medlem av Fylkesmannens satsingsprosjekt på utvikling av lokal matproduksjon; Guldkorn. På Rømskog jobbes det spesielt med fisketurisme og tilrettelegging av annen for utmarksturisme.

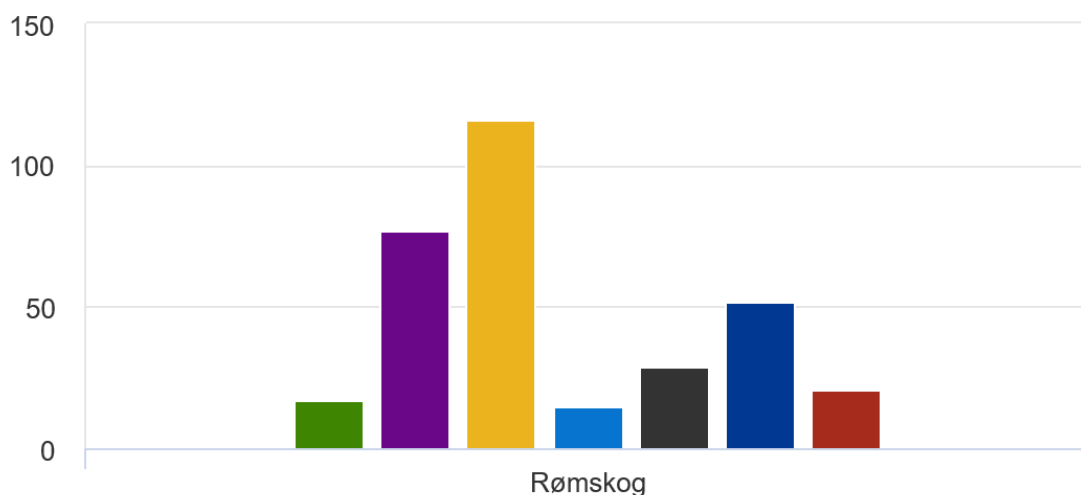
Regionalparken har engasjert Utmarksavdelingen til dette arbeidet. Det har også i 2017 vært stor interesse for utbygging og etablering innen landbruket, med flere søknader til Innovasjon Norge. Dette er gledelig, da det har vært lite aktivitet på dette tidligere år. Grensekommunene har et prosjekt for å stimulere til etablering av flere Inn på tunet-tjenester, og det er etablert på tre eiendommer i Rømskog. Det ble gjennomført tre kontroller ved alle salgs- og skjenkesteder for alkohol i 2017. Det ble avdekket ett mindre avvik. Kontrollene gjennomføres av vaktsselskapet Securitas AS.

Frokost for næringsdrivende på Normeka AS

Hva innbyggerne arbeider med

Antall innbyggere

- Jordbruk, skogbruk og fiske   ● Sekundærnæringer
- Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eie...
- Off.adm., forsvar, sosialforsikring   ● Undervisning
- Helse- og sosialtjenester   ● Personlig tjenesteyting

Kilde: Registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Fylkesmannens dialogmøte med Rømskog kommune ble avholdt i mai. Fylkesmannen konkluderte med at Rømskog er en veldrevet kommune.

KOMMUNEN SOM TJENESTELEVERANDØR

Opprettholde et godt tjenestetilbud

Kommuneplanens mål:

- tilby ungdomsaktiviteter i forlengelse av skoledagen
- effektivisere og forbedre gjennom samlokalisering
- dra nytte av vekselvirkninger mellom virksomheter i kommunen
- strategisk lokalisering av funksjoner
- utvikle nye boligtyper som alternativ til omsorgsplasser

Tjenestetilbudet er opprettholdt og utviklet i 2017. Rømskog er en oversiktlig kommune med kort vei fra bruker til beslutningstaker. Det innebærer at vi raskt kan tilpasse tjenestene og tilbudene ved behov. Enhetskostnadene for å produsere barnehageplasser og pleie- og omsorgstjenester ligger høyt sammenlignet med andre kommuner. Enhetskostnadene for kommunehelse ligger lavest i landet, det samme gjør administrasjon, sosialtjeneste og grunnskole. Målet er ikke å drive billigst mulig, men ha riktig kostnad ut fra hvordan tilbudet er prioritert og befolkningen sammensatt. En høyt prioritert tjeneste bør ha en høyere kostnad enn en lavt prioritert målt mot resten av landet.

www.kommunebarometeret.no | Kommunal Rapport

Enhetskostnader	Kommunens nøkkeltall			Plass	269 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		
					Snitt	Topp	75		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018				KB 2016	KB 2017	KB 2018
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (30 %)	15 496	14 859	14 160	223	13 342	11 999	2,6	3,2	4,0
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (35 %)	16 709	21 789	18 442	264	17 024	13 965	4,0	1,2	3,1
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (15 %)	7 667	8 975	9 741	355	8 360	7 471	5,3	3,6	2,6
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 515	2 463	3 000	321	2 189	1 171	3,3	3,7	3,1
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 373	2 947	2 081	137	2 522	929	4,0	3,9	4,5
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	3 324	1 379	1 323	1	2 603	1 938	2,7	6,0	6,0
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	3 345	3 167	3 370	56	3 789	2 795	5,2	5,6	5,3

5 % vekt i barometeret

Barnehagen har kunnet tilby plass på dagen og hadde ved årsskiftet barn. Barnehagens uteområde er oppgradert i samarbeid med foreldregruppa. Foreldre og besteforeldre har lagt ned mange dugnadstimer og resultatet er flott. IKT-utstyr brukes aktivt i pedagogisk arbeid i både barnehage og skole. Både barnehage og skole har fagutdannede i alle stillinger som krever det.

Anti-mobbearbeid er et kontinuerlig arbeid. Barnehagens handlingsplan er under revidering og skal behandles i SU. Skolens handlingsplan mot mobbing ble revidert i SU. Lovendringene fra 1.8.17 presiserer nulltoleranse og pålegger skolen en aktivitetsplikt.

Kommunens fritidsklubb Ungdomsfabrikk er fortsatt godt besøkt, og gir et allsidig tilbud for ungdom. Den er oppgradert med nytt utstyr. De arrangerte årets barne- og familiefestival og har kiosksalg på Bygdekinoen.

I 2017 ble det gjennomført elevundersøkelse og Ungdataundersøkelse med gode resultater. Det ble ikke gjennomført brukerundersøkelse på institusjon, siden det lave antallet langtidsplasser vanskeliggjør anonymitet. Det er avholdt dialogmøter med lag og foreninger og åpne møter i forbindelse med utarbeidelse av kulturminneplanen. Gjennom Brukerutvalget, Samarbeidsutvalgene, Ungdomsfabrikken brukermøte og Elevrådet gis brukerne anledning til medvirkning. Barn og unges talsperson har også avgitt uttalelser.

Det er investert i nytt digitalt sykesignal og det er tatt i bruk en del velferdsteknologiske løsninger.

Kommunens beredskapsråd

Det ble avholdt møte i kommunens beredskapsråd og revidering av kommunens beredskapsplan ved kriser, samt utarbeidelse av nye tiltakskort. Det er gjennomført dialogmøte med lokale aktører som kan bistå kommunen ved kriser, og det er inngått avtaler med disse. Det var to hendelser; langvarig utfall av telekommunikasjon og dieselutslipp i Vortungen. Ved begge hendelsene ble krisestab satt og hendelsene ble evaluert. Det er gjennomført omfattende opplæring i krisestøtteverktøyet CIM. Det er bevilget midler til nytt utrykningskjøretøy for den lokale brannstyrken med støtte fra Marker Sparebank.

Videreutvikle tettstedet med flere møte-plasser og økende aktivitetstilbud og utjevne sosiale forskjeller i helse

Kommuneplanens mål:

- styrke kulturlivet som arena og møteplass
- stimulere til ildsjel-engasjement og løfte frem ildsjelene
- samlokalisere funksjoner med høy besøks-frekvens
- støtte selvgrodde miljøer
- bruke nøytrale arenaer, som for eksempel biblioteket
- skreddersy tiltak for den enkelte

Kommunen søkte og mottok kr 100 000 fra fylkeskommunen til utarbeidelse av Kulturminneplan. Planen er laget i samarbeid med Rømskog Historielag, den har vært på høring og sluttbehandles politisk i 2018.

Rømskog er kjent som en kulturkommune og ble nr 317 (148) av landets kommuner på Kommunal Rapports Kommunebarometer for kultur. Rømskog prioriterer kulturformål og tilskudd til lag og foreninger. Det ble bevilget ekstra tilskudd til lag og foreninger, støtte til festivaler og arrangementer. De frivillige er bærebjelken i kulturlivet i Rømskog. Rømskog Frivilligsentral er raskt blitt en stor ressurs i nærmiljøet, og Stua er blitt et sosialt samlingssted.

Det ble i 2017 utgitt bok om Rømskogkunstneren Arne Lindaas.

Det ble laget en egen sommer-flyer som ble brukt til å markedsføre sommerens opplevelser i Rømskog. Bygdetunet Kurøen ble i tillegg til helgeserveringen, brukt til en del større kulturarrangementer sommeren 2017; frimarked, Unionsmaraton, Kørrefestivalen og Barne- og ungdomsfestivalen. Den nye boka om Arne Lindaas, skrevet av Mats Lindtner ble lansert på Kurøen.

Det ble bygget nytt toalett på Kirkesand, og flere turveier ble merket i regi av Idrettslaget. Kommunens lag og foreninger gjør dugnadsarbeid hele året, og ikke minst på Kurøen om sommeren. Kommunen hadde koordinatorstilling på Kurøen i skoleferien. Rømskog IL og Rømskog Misjonsforening drev kiosk- og kafé i samme periode.

Stor aktivitet på Barne- og familiefestivalen

Rømskogs folkehelseprofil er vedlagt. Mange av indikatorene er det ikke tall på fordi tallgrunnet for Rømskog er for lite til å lage statistikk av. Andelen med muskel og skjelettplager og andel med psykiske lidelser i primærhelsetjenesten er lavere enn i landet som helhet. Forbruket av antibiotika er lavere enn ellers i landet.

Kommunen er i partnerskap med fylkeskommunen om folkehelsearbeid; Østfoldhelse. Kommunen mottok kr 10 000 i tilskudd fra Østfoldhelse til trimapparater langs Tukuelva kultursti. Rømskog har Folkehelsekoordinator i 5 % stilling som deltar i dette nettverket, og er ansvarlig for folkehelsearbeidet på tvers av alle tjenesteområder i kommunen. Alle tjenester har utviklet mål i fht folkehelse. Plan for folkehelse- og frivillighet er rullert.

Frisklivssentralen gir tilbud om trimaktiviteter, veiledning, trening, kurs og oppfølging ifht endring livsstil.

Frivilligsentralen inviterte til internasjonal matdag i februar hvor flyktningene fortalte om sin vei til Rømskog.

Når det gjelder vennskapskommunesamarbeidet, har det ikke vært noen fellesprosjekter de siste årene, og avtalen vil bli oppsagt i 2018.

Kommunens tverrfaglige team "Felles barn" skal sikre at barn og unge får hjelp i rett tid og at tiltakene samordnes. Er man bekymret for et barn, skal det tas opp med foreldrene og gi dem tilbud om bistand fra teamet. Barnevern, PP-tjenesten, helsestasjon, barnehage og skole deltar i teamet. Politi, lege, psykiatrisk sykepleier deltar ved behov. Når politiet deltar fungerer teamet som arbeidsgruppe for SLT-arbeidet (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak).

Arbeid mot utenforskap er et prioritert område. «Rømskogmodellen» skal fange opp risikoutsatte barn så tidlig som mulig, gi barna en trygg oppvekst, og gi foreldre en positiv opplevelse i møte med kommunen. Modellen er ikke ment brukt ved mistanke om alvorlige saker som vold og overgrep.

Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme ble fulgt opp med seminar for alle som arbeider med barn og unge. Medarbeidere har deltatt på kompetansehevede tiltak, og det er planlagt flere tiltak i 2018.

Foreldre og besteforeldre la en ned en stor innsats på barnehagens uteområde.

Ansatte som møter voksne skal ha med seg barneperspektivet i møte med foreldre i vanskelige livssituasjoner. Alle kommunale instanser som yter tjenester til barn og foreldre skal bruke modellen som beskriver ulike tilbud kommunen gir til familier. Andelen elever med spesialundervisning har sunket fra 7,1 til 5,7 %. Snittet i Østfold var 7,0 % og 7,8 for hele landet.

Det er rapportert inn få tall når det gjelder barnevern, og de tallene som er innrapportert er så lave at de fleste ikke blir offentliggjort. Alle meldingene førte til undersøkelse.

Med Trivselsprogrammet legger mobbefrie trivselsledere (elever) fra 4.-10. trinn til rette for økt aktivitet i storefriminuttene. Trivselsprogrammets mål er å gi økt trivsel, økt og mer variert aktivitet i undervisningen, bygge vennskap forebygge konflikter og mobbing og gi inkluderende, vennlige og respektfulle elever. Kombinert med gode handlingsplaner eller programmer mot mobbing, er målet at Trivselsprogrammet også skal kunne bidra til å redusere mobbing.

I Zippys venner øver barna på hvordan de kan støtte andre og hvordan de kan finne gode løsninger på utfordringer. Dette bidrar til bedre klassemiljø, inkludering og mindre mobbing.

Gjennom ulike tema med historier og oppgaver skal barna lære om følelser, kommunikasjon, vennskap, konflikthåndtering, forandring og tap, mestring. Etter hver modul vil barna ha med seg en oppgave hjem som de skal jobbe med sammen med

foreldrene, til sammen seks hjemmeoppgaver i løpet av skoleåret. Foreldrene kan bidra til at barnet deres tar med seg erfaringene og metodene til situasjoner også utenfor skolen.

Fra kulturskolens forestilling

Sjumilssteget er en modell for kommunal satsing rettet mot barn og unge, basert på FNs barnekonvensjon. Fylkesmannen i Østfold tok initiativ til at kommunene utførte en tverrfaglig analyse av kommunens totale tilbud, gjennom en analysemodell som tok utgangspunkt i FNs barnekonvensjons ulike artikler. Barnekonvensjonen, som fra 2003 er vedtatt som norsk lov, gir viktige føringer for den lokale forvaltningens totale ansvar for barna. Fylkesmannen tok utgangspunkt i det som ble vurdert som de mest relevante artiklene og samlet disse i det som ble benevnt som de «7 stegene»:

Medbestemmelse, god omsorg, særskilt vern og støtte, vern mot overgrep, fullverdig liv, god helse og god utdanning. Kommuneanalysen ble gjennomført i Rømskog høsten 2014. Alle aktuelle instanser svarte på en spørreundersøkelse som ble sendt ut. Mange ulike tiltak er iverksatt. Sjumilssteget er ikke et «krafttak», men skal jobbes kontinuerlig med.

Rømskog barnehage pyntet Frivilligsentralen

Alle lærere har universitets-/høgskole og pedagogisk utdanning, og i barnehagen har alle pedagogiske ledere førskoleutdanning. Resultatene fra nasjonale prøver 5.trinn i 4 års snitt er gode. Rømskog skole er langt fremme når det gjelder digitalisering. Hver elev disponerer nå hver sin iPad som brukes til f.eks innlevering av lekser. Det er i tillegg pc'er og interaktive tavler i alle klasserom som brukes daglig i undervisningen..

Senke terskelen for deltakelse i samfunnet og bidra til at flere kan komme seg til aktiviteter og sosiale arenaer uten å bli kjørt

Kommuneplanens mål:

- Fortsette å bygge ut gang- og sykkelvei
- Jobbe for bedre kollektivtilbud
- Strategisk lokalisering av funksjoner
- Sysselsette arbeidsledige og uføre i aktivisering av eldre
- Utvikle alternativer til individuell transport

I kommuneplanen er det vedtatt at kommunen skal utvikle alternativer til individuell transport for å sikre en bærekraftig utvikling. I tråd med dette er det igangsatt forlengelse av gang- og sykkelveien fra Vestre Tørnby til Eidet. Dette kan også bidra til at flere av de som ikke har førerkort kan komme seg til trygt aktiviteter og arenaer uten å bli kjørt. Ungdomsfabrikken tilbyr aktiviteter i forlengelse av skoledagen, og det er tatt initiativ til digitale løsninger for samkjøring. Kommunen ønsker også å tilrettelegge for småskala vindkraft gjennom bestemmelser til arealdelen av kommuneplanen. Kommunen har en ladestasjon for el-biler som nå er tilgjengelig døgnet rundt.

Klima og energiplanen ble fulgt opp, og Rømskog deltok i klimanettverket i Indre Østfold. Husholdningene kan sortere matavfall, glass og metall, papp og papir. Plast kan legges i restavfallet og roboter sorterer det ut på miljøstasjonen. Planleggingen av nytt renseanlegg og VA-utbyggingen startet opp, og prinsipper for finansiering av denne ble vedtatt. Sentralvarmefyrkjelen ble konvertert til biodrivstoff

Ingen ungdommer under 25 år mottok sosialhjelp. Gjennomsnittlig stønadstid for mottatt sosialhjelp (mottakere i alderen 25-66 år) var kortere enn 6 måneder. Ved utgangen av året var det ingen som hadde sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Utvikle boligtilbud som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre

Kommuneplanens mål:

- tilrettelegge for kollektive boløsninger
- kommunen skal kontinuerlig vurdere strategiske oppkjøp og regulering av tomter for å tilrettelegge for ønsket utvikling i boligtilbud

Pleie- og omsorgsdriften er lagt om til hverdagsrehabilitering og satsning på hjemmetjenester i tråd med strategien «Borte bra - hjemme best», og andelen av nettoutgifter til pleie og omsorg som brukes til hjemmetjenester er økt, og er nå kun 8,4 (14) % lavere enn landsgjennomsnittet. Kommunen klarte å ta imot alle utskrivningsklare pasienter, og brukte ikke kommunale akutte døgn (KAD) – plasser.

Det er ikke utviklet nye boligtyper som alternativ til omsorgsplasser, men alle trygdeboliger og omsorgsleiligheter har fått digitalt sykesignal slik at de har mulighet til å tilkalle hjelp ved behov. Det gir en trygghet slik at flere kan bo lenger i eget hjem. Alle over 80 år fikk tilbud om helsefremmende hjemmebesøk og hverdagsrehabilitering tas i bruk ved behov. Det ble kun tildelt 1 ny langtidsplass til egne innbyggere i 2017, og det er solgt plasser til andre kommuner.

Dekningsgraden for institusjonsplasser til eldre over 80 år er 22,1 (29,8) % noe som er 3,9 (11) % over landsgjennomsnittet. Andelen innbyggere 67+ som er i institusjon er gått ned til 6,1 (7,1) %, og andelen 80+ ligger noe over landssnittet 21,6 (29,8) %. Det er utarbeidet forslag til forskrift for rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Den demografiske utviklingen viser at Rømskogs antall eldre over 80 vil synke frem til 2023. Pga lavt belegg av egne innbyggere 61,9 (69,9), er det solgt plasser til andre kommuner gjennom året. Dette er mulig og nødvendig fordi bemanningsnivået ikke kan tas ytterligere ned.

INTERN KONTROLL

Det er gjennomført internkontroll i tråd med kommunens rutiner for dette. Internkontroll er tema på alle ledermøter, og det er utviklet et godt system for avviksrapportering. Det er en økende forekomst av vold og trusler om vold mot ansatte. I slike saker arbeides det tett med bedriftshelsetjenesten, vernetjenesten og AMU. Arbeidstilsynet hadde tilsyn i helse- og omsorgstjenesten med tema vold og trusler. Det ble gitt pålegg om å lukke avvik på området, det er nå gjort. Det ble gjennomført forvaltningstilsyn på intern kontroll og rapporten viste at kommunen har gode rutiner og systemer, men at mye også kan forbedres. Det ble gitt flere anbefalinger som nå følges opp av administrasjonen. Rådmannen gjennomførte internrevisjon på IKT-sikkerhet i alle tjenestene med godt resultat, og en del oppfølgingspunkter.

Det ble avdekket muggsopp i fjernarkivet, alt bevaringsverdig materiale er pakket og avlevert til fjernarkivet hos Interkommunalt Arkivselskap Østfold IKS som har analysert omfanget og startet muggsoppsanering.

Internkontroll systemet IK-bygg er tatt i bruk på alle kommunale bygg.

KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

Arbeidsgiverstrategi for kommunen ble utarbeidet i et samarbeid mellom ledelsen, tillitsvalgte og verneombud. Den ble vedtatt av kommunestyret i 2017.

Kommunens utfordring nr 1 er å møte innbyggernes behov for kommunale tjenester. Vi må beholde og rekruttere den kompetanse og kapasitet som til enhver tid trengs. Vi må være

rustet for å utvikle tjenester og arbeidsformer. God ledelse er avgjørende for å lykkes. Kommunens arbeidsgiverpolitikk er fremtidsrettet slik at vi er en attraktiv arbeidsgiver.

Arbeidsgiverstrategien er et felles verdigrunnlag for folkevalgte, ledere og medarbeidere. Den skal synliggjøre forholdet mellom tjenestebehovet og tilgjengelig kompetanse, legger til rette for innovasjon, god ledelse, bidra til et godt omdømme og synliggjøre arbeidsgiverpolitiske prioriteringer.

Rømskogs arbeidsgiverpolitikk bygger på hovedavtalens mål om samarbeid og medbestemmelse, og den skal bidra til en omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune til innbyggernes beste.

Kommunens jubilanter ble hedret under kommunestyrets julemiddag. Foto: Nils Nilssen

Likestilling og deltid

Når det gjelder kjønnsfordeling så er det overvekt av kvinner i kommunens ledelse.

Kjønnsfordeling ledelsen	
Kvinner	6
Menn	3

Det store flertallet av medarbeiderne i kommunen, som ellers i kommune-Norge er kvinner. Kun 14 % av de ansatte er menn, men andelen har økt fra 9 % i 2016. For om mulig å få flere mannlige ansatte, oppfordres menn til å søke på de ledige stillingene.

50 (12) % av mennene arbeidet deltid, og 86 (88) % av kvinnene. Det er tidligere kartlagt at det kun er en liten andel av helsefagarbeiderne som har uønsket deltid, og det prioriteres tiltak for å redusere slik uønsket deltid. Det er kun 16 ansatte som arbeider i 100 % stilling.

Det er ved hjelp av IA-midler gjennomført en rekke tiltak for å beholde arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne i arbeid. Kommunen har tradisjon for å ansette søkere av ulike nasjonaliteter, og det er gitt tilbud om norskkurs.

Antall ansatte er redusert fra 85 til 84 ansatte, antall årsverk er redusert med 1 årsverk til 55,4 årsverk.

MEDARBEIDERE

84 ansatte – 55,4 årsverk

14 % menn

16 arbeider heltid

Sykefravær 4,6 %

Arbeidsmiljø og HMS

Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i kommunen skal sikre at medarbeidere ikke blir syke eller skadet på arbeidsplassen. Som arbeidsgiver er kommunen opptatt av å opprettholde og videreutvikle et godt arbeidsmiljø på det enkelte tjenestested. For at dette skal skje må alle bidra. Totalt ble det foretatt 17 (11) ansettelser i faste stillinger. Det ble arrangert velferdssamling for alle ansatte og seniordag for medarbeidere 58 år+.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor ble gjennomført med hjelp fra KS. Den viser at medarbeiderne er veldig fornøyde med arbeidsplassen sin, ledelsen og sine egne muligheter.

Det ble utarbeidet og vedtatt Livsfasepolitikk med ordninger arbeidsgiver og ansatte kan bruke for å bidra til mestring i arbeidslivet i de ulike livsfasene.

Faktor	Navn	Rømskog	Norge	Beskrivelse
Faktor 1	Oppgavemotivasjon	4,2	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Selvstendighet	4,3	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,3	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,1	4,0	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,9	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,4	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,0	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Nytteorientert motivasjon	4,8	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Representantene i AMU velges for 2 år ad gangen. Utvalgets oppgaver er regulert i Arbeidsmiljølovens § 7-2, samt eget kommunalt reglement. Utvalget hadde 2 møter og behandlet 12 saker. Verneombudene er verneombudene på det enkelte tjenestested og hovedverneombud. Verneombudene samarbeider i det daglige med nærmeste leder. Alle verneombudene ble gjenvalgt for to nye år. Det er gjennomført verneundersøkelser i alle tjenester.

Kommunen har avtale med Romerike HMS-senter om bedriftshelsetjenester, og det utarbeides årlige aktivitetsplaner i samarbeid med AMU. Det er gjennomført

arbeidsmiljøsamtaler i utvalgte tjenester, samt støymåling i barnehagen. Denne er fulgt opp med tiltak. Det er investert i renholdsmaskiner.

Etikk

Det er gjennomført personalmøter og medarbeidersamtaler i alle tjenestene. Etske refleksjoner og gjennomgang av Etske retningslinjer og varslingsplakaten er hvert år tema på personalmøtene i alle virksomhetene. Alle nyansatte må lese de etiske retningslinjene før de ansettes. Styrevervregisteret brukes av ansatte og politikere.

Sykefravær

IA-avtalen er fulgt opp, og virkemidlene er brukt i stor utstrekning, noe som bidro til det lave sykefraværet. Arbeidet med å sikre et høyt nærvær fortsetter, og det er viktig å tilrettelegge arbeidet når det er behov for det. Alle parter bidrar godt; verneombud, ledere, NAV, Romerike HMS-senter og ikke minst den enkelte medarbeider.

De siste års sykefraværsregistrering viser følgende tall:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
5,4	5,0	3,4	5,8	7,6	5,9	4,6

(totalt sykefravær i %)

Korttidsfraværet i arbeidsgiverperioden 1-16 dager var 1,7 (1,5) %, det legemeldte sykefraværet var 2,8 (4,3) %. 61 (74) % av tjenestene hadde lavere sykefravær enn gjennomsnittet.

Kompetanseutvikling

Det ble i 2017 utarbeidet kompetanseplan for kommunens medarbeidere. Det ble gjennomført en rekke kompetansehevende tiltak, og e-læring er tatt i bruk som virkemiddel. Det ble gjennomført lederutviklingsprogram for ledere.

Bortsett fra sykepleiestilling, så var alle stillinger som krever det besatt av medarbeidere med fagkompetanse, både i oppvekst og helse og omsorg. Andelen lærere med universitets- eller høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning var 100 %. I barnehagen har alle pedagogiske ledere førskolelærerutdanning. Kun 27 % av assistentene har fagutdanning. 69 % av medarbeiderne i pleie- og omsorg er fagutdannet. Dette er som snittet av kommuner det er naturlig å sammenligne Rømskog med.

Kommunen hadde én lærling. Sentral målsetting er 1 pr 1000 innbygger.

Når dette er sagt, skal vi ikke legge skjul på at kommunen mangler spisskompetanse på en rekke fagfelt i alle tjenestene. Det er kompetanse vi kjøper inn fra andre kommuner, IKSer, KS eller private leverandører. Dette er en sårbar situasjon. Mange medarbeidere føler det til tider tyngende å sitte med et så bredt spekter av oppgaver at det ikke er mulig å holde seg faglig ajour på alle fronter.

IKT og Digitalisering

Det er utarbeidet IKT og digitaliseringsstrategi. Vi har to digitale tjenester for innbyggere via hjemmesiden: FiksGataMi og Feil på veilys. I tillegg har vi mulighet for eFaktura. Sykesignal og trygghetsalarmer er nå digitale. I 2018 tar vi i bruk svarUt og svarInn vi Altinn.

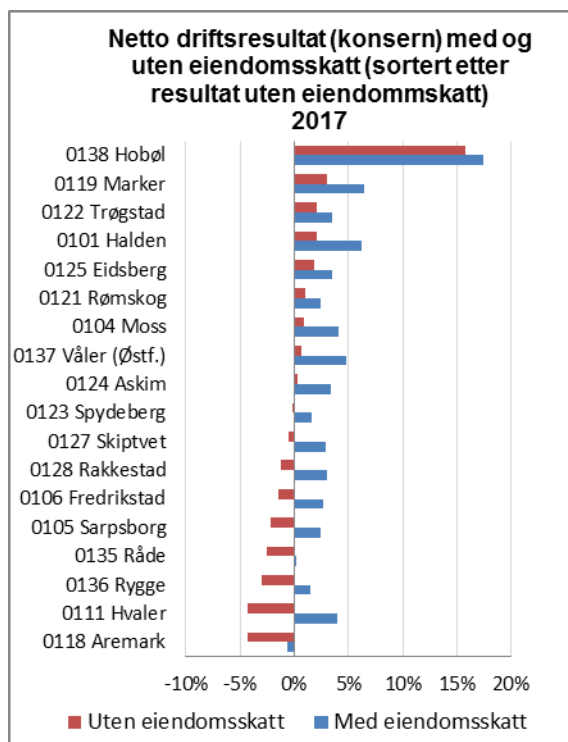
Kommunen har helelektronisk sak- og arkivsystem. Det er i tillegg beholdt papirmapper på gårds- og bruksnummer, brukermapper og personalmapper. Drift av sak- og arkivsystemet og Outlook-programmene er lagt ut i skya. I løpet av 2018 vil IT-samarbeidet med Marker kommune opphøre og IKT- driften overtas av Aurskog-Høland kommune. Det er ansatt Digitaliserings- og innovasjonssjef for nye Aurskog-Høland kommune som starter i mars 2018.

Økonomi

Kommunen ble nr 80 (18) av landets kommuner på Kommunebarometeret for økonomisk styring, totalt sett for alle indikatorer ligger Rømskog som nr 3 (2) i fylket.

Rømskog kommunes budsjetter har ikke evnen til å ta store uforutsette kostnader, fordi det ikke er lagt inn reserver i budsjettet. Relativt små endringer i antall brukere og brukerbehov kan gi store økonomiske utslag. Kommunen har foreløpig lav gjeld, men denne vil øke betraktelig i økonomiplanperioden. Store deler av fondsmidlene er også planlagt brukt.

«Økonomistyring er den prosessen som skal sikre at ressursene er anskaffet og disponert **effektivt** i arbeidet med å nå virksomhetens mål»

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter, netto avdrag samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigeret for avskrivninger slik at disse ikke gis resultat effekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk.

Det ble i 2017 ikke foretatt reduksjoner i tjenestenes aktivitet, men nedbemannet ved naturlig avgang i 2016, ga helårseffekter i 2017. Innføring av eiendomsskatt økte de frie inntektene med kr 1 133 312 i 2017. Det var en nødvendig, men svært krevende oppgave både kompetanse- og tidsmessig.

Resultat

Driftsregnskapet viser et brutto driftsresultat på kr – 797 152 (1 253 404).

Driftsregnskapet er gjort opp med et positivt netto driftsresultat på kr 1 900 272 (5 666 010). Det var budsjettert med et driftsresultat på kr – 2 672 000 (203 420). Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter ble 2,4 (7,7) %. Størrelsen på netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntektene ble godt over departementets anbefalte 1,75 %.

Kommunen fikk merinntekter drift på kr 6,7 (10,4) mill og kr 0,8 (1,5) mill merinntekter finans i forhold til opprinnelig budsjett. 5,5 mill og 0,1 mill mer enn revidert budsjett.

Regnskapsmessig mindreforbruk ble kr 4 645 539 (3 765 898) og skyldes høyere inntekter som renter, utbytte, integreringstilskudd flyktninger og lavere finansutgifter.

Driftsinntekter

Samlede inntekter var kr 78,4 (73,8) mill. Brukerbetalinger og leieinntekter ble i snitt økt med 3 % i 2017, og disse inntektene ble samlet omlag som budsjettert. Overføringer med krav til motytelse ble 0,8 mill høyere enn budsjettert, det skyldes økte sykepengerefusjoner, mva og salg av plasser.

Frie inntekter var kr 55 mill. Sammensetningen av frie inntekter var 66 (63) % rammetilskudd og 34 (37) % skatt. Det er en økning i frie inntekter på kr 0,6 mill fra 2016, 1,2 % og kr 0,9 mill høyere enn budsjettert. Innføringen av eiendomsskatt bidro med kr 1,1 mill, det var 0,2 mill mer enn budsjettert.

Kommunens økonomi er sårbar fordi den i så stor grad er avhengig av småkommunetillegget og at inntektssystemet inneholder utjevning. Fra 2017 er småkommunetilskuddet halvert, men inntektsgarantiordningen sikrer at ingen kommuner får en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 300 kroner per innbygger under landsgjennomsnittet.

År	Skatt kr	% endring	Ramme kr	% endring	Skatt+ramme	% endring
2011	13 826	- 4,32	31 894	15,2	45 720	8,5
2012	15 841	14,5	32 650	2,3	48 491	6,1
2013	14 698	-7,2	34 871	6,8	49 569	2,2
2014	13 656	-7,0	37 863	8,6	51 519	1,9
2015	14 722	7,8	36 698	-3,0	51 420	-1,9
2016	20 063	36,3	34 374	-6,3	54 437	+5,9
2017	18 553	-7,5	36 536	+6,3	55 088	+1,2

Tall i hele 1000

Driftsutgifter

Samlede brutto driftsutgifter var kr 79,2 (72,6) mill, en økning på kr 6,6 (4,7) mill fra året før. Årsaken er økte avskrivninger og økte utgifter til kjøp av tjenester. Tabellen under viser utviklingen i kommunens driftsutgifter de siste årene, samt ikke disponert overskudd.

ÅR	Driftsutgift i 1000 kr	% endring	Ikke disp. oversk. i 1000 kr
2011	57 160	1,5	2.268
2012	61 243	7,1	3 074
2013	64 964	6,0	1 615
2014	64 633	- 0,5	1 554
2015	67 912	5,0	294
2016	72 620	6,9	3 766
2017	79 184	+9,0	4 646

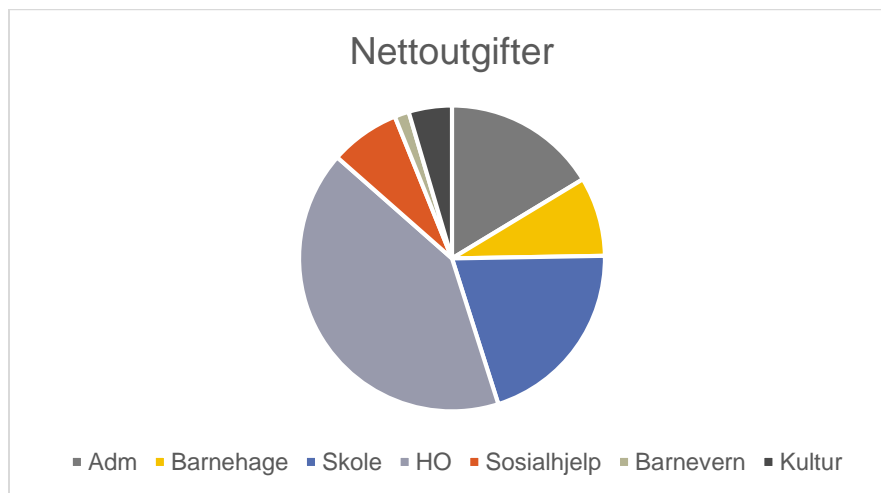
(tall i hele 1000)

Tjenestenavn	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Regnskap 2016
Sentraladministrasjon	8 889 919	8 648 535	7 599 966
Oppvekst	19 088 848	18 337 000	15 703 758
Helse og omsorg	23 090 888	22 102 900	15 703 758
Barnevern	838 620	677 000	849 349
NAV	1 781 548	2 416 000	1 620 587
Utvikling	4 619 879	4 749 880	6 718 891
Kirke og kultur	3 459 395	2 995 685	2 827 652
Pensjon	-732 135	320 000	-513 441
Tilleggsbevilgninger	1 030 148	2 534 000	35 000
Alle	62 067 110	62 781 000	56 867 935

Driftsregnskapet for tjenesteområdene viser et samlet nettoforbruk som var 9,1 (2,8) % høyere enn i 2016, og 1,1 (2,6) % lavere enn budsjettet.

Økte behov i Boveiledertjenesten og i Nordkroken demensavdeling, økt sykefravær og søkte behov for avlastning og støttekontakt er årsakene til overforbruk i helse- og omsorg. Høye energi- og avfallskostnader på Kurøen, kjøp av møbler til Stua ved overtakelse og dyrere bibliotekjeneste fra Marker er årsakene til merforbruket i kultur. NAVs mindreforbruk skyldes lavere utgifter til økonomisk sosialhjelp enn budsjettert, samt refusjoner av forskuttert sosialhjelp til brukere som har ventet på innvilgelse av statlige NAV-ytelser.

Diagrammet viser nettoutgiftene fordelt på de ulike sektorene i Rømskog kommune.

15 (15) % av samlede driftsutgifter brukes til administrasjon og styring. Foruten utgifter til sentraladministrasjonen, er det kommunens utgifter til politisk nivå, felles IT-løsninger, premieavvik pensjon, forsikringer, revisjon og lignende som ligger her. Nettoutgiftene til barnehage var 7,7 (7,6) % av driften, og skole 18,7 (21,6) %. Andelen brukt til helse og omsorg var 38 (41) %, sosialhjelp var 6,8 (3,3) % og barnevern var 1,4 (1,5) %. Netto driftsutgiftene til kirke og kultur var 4,2 (5,4) % av kommunens driftsmidler i 2017.

Netto driftsutgifter til barnehage pr innbygger 0-5 år i Rømskog var kr 143 594 (137 613), det er ca kr 7 000 (6 000) høyere enn snittet i Østfold, og ca kr 17 000 (6 000) høyere enn i Aurskog-Høland.

Innen grunnskolen ligger kommunen om lag kr 5000 kroner lavere i drift per innbygger 6-15 år enn i 2016, og på samme nivå som snittet i landet uten Oslo. Utgiftene man må ha for å drive en skole er over et visst nivå uavhengig av elevtallet, hvis ikke skolen skal gå fra å være 4 delt til 3 delt.

Hva gjelder pleie og omsorg ligger Rømskogs utgifter pr omsorgsdøgn i institusjon på

kr 4 658 (3 930), snittet i Østfold er kr 3436 (3 374), og kr 3 083 (2 888) i Aurskog-Høland. Snittet i landet uten Oslo er kr 3 450 (3 295). Nettoutgifter til pleie og omsorg pr innbygger 67år+ gikk ned fra kr 152 624 til kr 144.116 i Rømskog. Det ca kr 30 000 høyere enn snittet i landet uten Oslo, og nesten kr 38 000 høyere enn snittet i Østfold. En årsak kan være at Rømskog har en høyere andel med fagutdanning.

Finans

I tråd med finansreglementet ble det rapportert på finansforvaltningen hver tertial.

Rømskog kommune har alle sine midler (100 %) i Marker Sparebank. Kommunens samlede innskudd i Marker Sparebank overstiger ikke 2 % av bankens forvaltningskapital jfr finansreglementet pkt 6.1. Vi har ikke inngått avtale om endring av renteavtale med Marker Sparebank i denne perioden.

Innskuddsplasseringer	31.12.17	31.12.2016
Skattetreks midler	1 388 486	1 182 259
Startlånmidler	392 000	895 000
Andre konti	23 054 555	26 678 962
Andre plasseringer		
Herav Næringsfond	27 013	26 746
Rentesats	1,80 %	1,80 %
Totalsum innskudd	24 862 054	28 782 967

Vi har hatt en løpende vurdering av sammensetning på brukskonti og på konti med høyere rente. Dette er nå ikke nødvendig, da vi det siste året har benyttet et såkalt KonsernKontoSystem. Dette gjør at vi da har samme rentesats på hele innskuddsporteføljen.

Pr 31.12.2017 var snittrenten på bankinnskudd (for kommuneforvaltningen) 1,22 %. NIBOR 3 mnd var på 0,82 % pr 31.12.17. Avtaler som benyttes i mange tilfeller er NIBOR 3 mnd + 0,5 % margin” som et eksempel.

Kommunen hadde tilstrekkelig driftslikviditet til å dekke løpende forpliktelse gjennom hele året og de neste tre månedene. Det er ikke avtalt tidsbinding for bankinnskuddene jfr finansreglementet pkt 6.1

Av innskuddsbeholdningen utgjør bundne driftsfond kr 3 256 956 inkl. næringsfond.
Bundne investeringsfond utgjør kr 548 191,36.

Utestående fordringer

Rømskog kommune har kr 3 mill i utestående fordringer mot Rømskog Næringssselskap AS, dette skal innfris i 2021. Dette er et avdragsfritt lån, og selskapet betaler rente tilsvarende våre renter i Kommunalbanken.

Låneporteføljen

Finansreglementet gir rammer for hvordan låneporteføljen skal forvaltes. Det skal vurderes sammensetning av lån med fastrente og løpende rente. Rømskog kommune hadde pr 31.12.2017 en andel av fastrente på 37 %. Vi har et mål om at andelen fastrentelån skal være ca 25 %, og dette ble gjennomført i forbindelse med reforhandling av låneporteføljen i 2017.

18.03.16 ble styringsrenten i Norges Bank satt ned fra 0,75 til 0,50 %, etter dette har den ikke blitt justert. Norges Bank anslår nå at renten vil øke i løpet av 2. halvår 2018.

I Finansreglementet ligger det også en begrensning om at enkeltlån ikke kan utgjøre mer enn 25 % av den samlede låneporteføljen. Av vår portefølje på ca 35 millioner kroner kan et enkelt lån utgjøre 8,8 millioner. Det største lånet i porteføljen er selvkostlån som dermed er utenfor reglementet.

Oversikten over låneporteføljen inneholder også Startlån fra Husbanken. Dette er lån som i utgangspunktet skal betjenes uten noe bidrag fra kommunen, altså utelukkende av låntagerne. Vi har avtale med Lindorff som administrerer disse lånene. Restgjelden på disse lånene er ca. kr. 4 millioner.

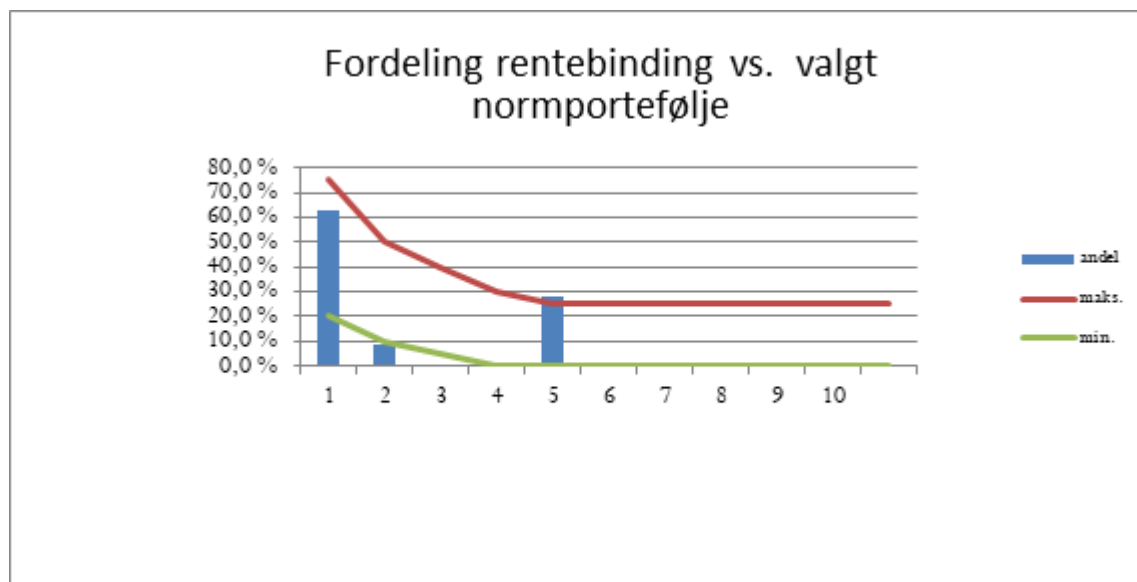
Sammendrag låneporteføljen	Lånebeløp	Restgjeld	Sammen- setning (%)	Snitt- kredittid (år)	Snittrente- binding (år)	Snittrente
Flytende rente	35 543 000	22 094 140	63	7,37		1,58
Fast rente	14 400 000	13 153 390	37	26,19	1,51	1,85
TOTALT	49 943 000	35 247 530	100	12,80	0,57	1,69

Tabellen viser at Rømskog kommune har en snittrente på 1,85 % på fastrente og 1,58 % på flytende rente, begge sett sammen gir et snitt på 1,69 %. SSB sine statistikker viser at utlåns-renten i kommunal sektor har et snitt på 1,92. Når vi ser på dette er våre avtaler ca 0,2 % poeng under snittrenten.

Med dagens låneportefølje og nedbetalingsstruktur vil kommunen være gjeldfri i år 2047.

Risikovurdering

Økt renteutgift med 1 % poeng generell økning av utlånsrenten vil på lånene med flytende rente utgjøre ca 350 000 i årlig merutgift på den gjelden vi har pr 31.12.17.

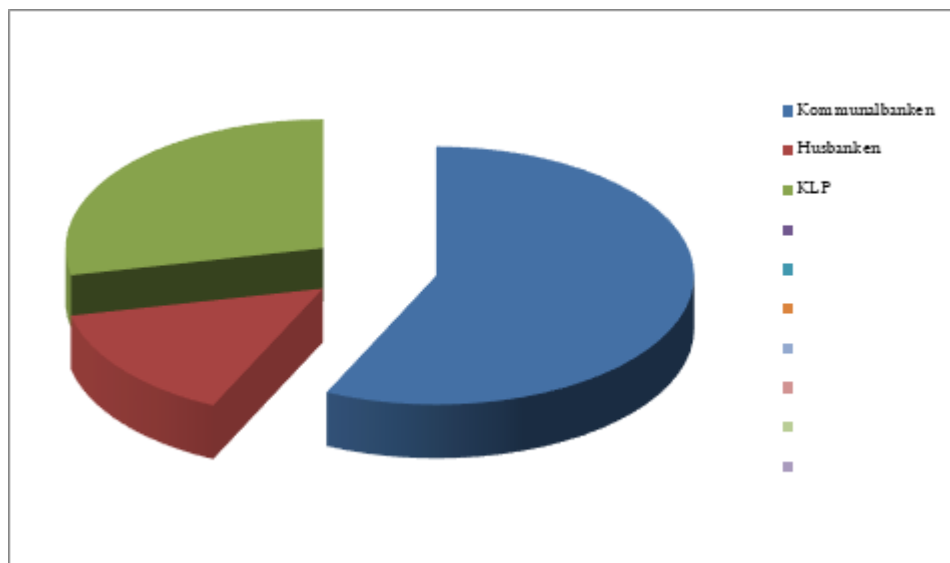
Maks.- og min.-grafene tilsvarer maks.- og min.-tallene under "Normportefølje."

Søylene viser hvordan den faktiske fordelingen i intervallene er.

Søylene for faktisk andel skal ideelt sett ligge mellom maks.- og min.- grafene, slik at man lett kan se om porteføljen holder seg innenfor de vedtatte grensene i finansreglementet.

Vi kan nå se av grafen at vi har kort bindingstid på fastrentelånene. Ca 62 % av denne porteføljen har renteforfall i løpet av ca et år.

Motpartsrapport (sammendrag)	Saldo	Andel
Kommunalbanken	20 088 390	56,99%
KLP	10 000 000	28,37%
Husbanken	5 159 140	14,64%
Sum	35 247 530	100,00%

Netto finanstransaksjoner var kr 78 166 (1 707 733), en nedgang fra 2016 og en nedgang ifht budsjett, noe som skyldes høyere renteutgifter og lavere utbytte.

Det ble betalt avdrag med kr 971 626 (1 075 313). Beløpet er godt innenfor grensen for minste tillatte avdrag ifølge kommunelovens § 50 nr 7.

Renter og avdrag utgjør 2,0 (2,1) % av årets driftsinntekter, fylkesmannens anbefaler 7 % som øvre grense. I 2017 mottok Rømskog kommune kr 780 000 (2,6 mill) i utbytte fra Normeka AS og kr 428 571 (0) i fra Østfold Energi AS. Høye netto finans- og avdragsutgifter indikerer isolert sett en høy lånegjeld. Jo høyere netto finansutgifter kommunen har, jo mer er bundet av de midlene kommunen har til disposisjon for prioriterte tiltak. Kommuner med negative netto rente- og avdragsutgifter har høyere finansinntekter enn finansutgifter. Det ble i 2017 brukt kr 7,9 (0,8) mill i drift av fondsmidler og 5,0 (12,3) mill til investeringer. Det ble avsatt kr 5,1 (2,2) mill til fond.

Forestående finansieringsbehov

Det er budsjettet med kr 21,7 mill i realinvesteringer hvorav kr 19,3 mill er låneopptak i 2018. Kr 1000 000 er Startlån for videre utlån. Det store løftet er VA-utbyggingen.

Arbeidskapital og likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld viser likviditetsgraden og sier noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Det benyttes to nøkkeltall. Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 2 fordi noen av omløpsmidlene kan være mindre likvide. Minst halvparten av omløpsmidlene skal være finansiert med langsiktig kapital. Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1. De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank og markedsbaserte plasseringer. Omløpsmidler skal kunne realiseres raskt. Tallene under viser at likviditeten de siste årene har vært over god, både for likviditetsgrad 1 og 2, og at den er blitt noe bedret i 2017.

Likviditetsgrad 1	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Likviditetsgrad
2012	38 685 401	9 406 472	4,1
2013	38 517 594	12 606 668	3,0
2014	35 902 844	10 239 997	3,5
2015	31 021 853	8 263 541	3,6
2016	37 506 836	14 504 503	2,6
2017	34 189 190	12 387 784	2,8

Likviditetsgrad 2			
2012	34 883 200	9 406 472	3,7
2013	34 149 821	12 606 668	2,7
2014	30 853 794	10 239 997	3,0
2015	26 413 396	8 263 541	3,2
2016	28 782 967	14 504 503	2,0
2017	24 872 769	12 387 784	2,0

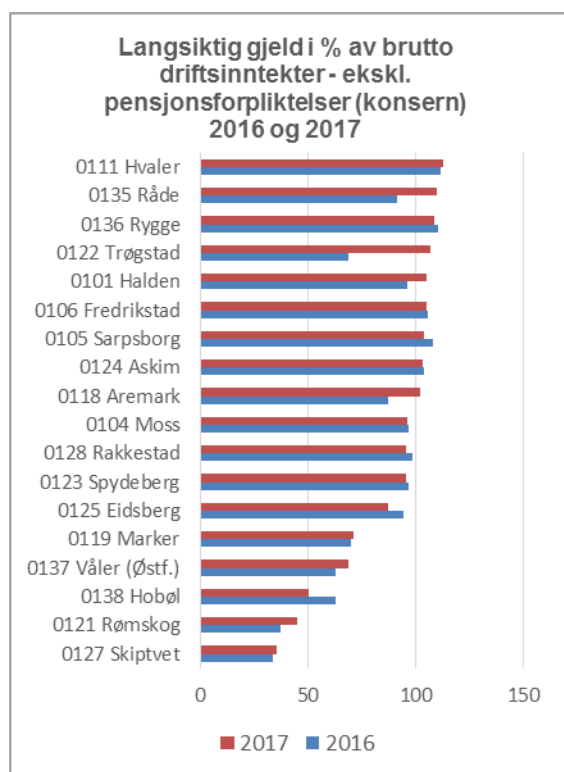
Gjeld

Gjeldsgrad viser forholdet mellom kapital som er finansiert av utenforstående og kommunen selv. Jo mindre gjeldsgraden er, dess mer solid er kommunen og evnen til å tåle tap stor. Gjeldsgraden inkl. pensjonsforpliktelser gikk ned. Gjeldsgrad uten premieforpliktelser er på vei oppover. Nedenfor vises gjeldsgraden i to versjoner – en uten pensjonsforpliktelser og en der pensjonsforpliktelsene er tatt med. Lånefinansierte investeringer er årsaken til den økte gjeldsgraden.

Gjeldsgrad inkl. premieforpliktelser			
År	Egenkapital	Gjeld/premieforpl	Gjeldsgrad
2011	61 428 780	92 935 470	1,51
2012	61 519 598	96 715 290	1,57
2013	59 731 177	102 915 310	1,72
2014	62 390 141	104 213 516	1,67
2015	64 562 162	105 561 999	1,64
2016	66 588 421	119 668 620	1,80
2017	75 455 336	128 623 741	1,70

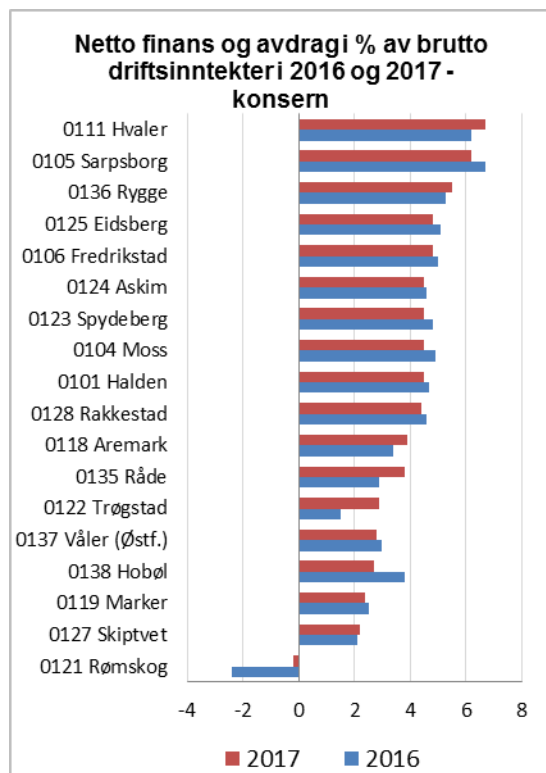
Gjeldsgrad ekskl. premieforpliktelser			
År	Egenkapital	Gjeld u/premieforpl	Gjeldsgrad
2011	61 428 780	25 201 160	0,41
2012	61 519 598	24 081 055	0,39
2013	59 731 177	22 787 789	0,38
2014	62 390 141	22 650 931	0,36
2015	64 562 162	21 598 829	0,33
2016	66 588 421	27 657 038	0,42
2017	75 455 336	35 247 530	0,47

Gjeld pr innbygger uten pensjonsforpliktelser er økt med 28 % i 2017, fordi det ble tatt opp nye lån til investeringer.

Høye netto finans- og avdragsutgifter indikerer isolert sett en høy lånegjeld. Jo høyere netto finansutgifter kommunen har, jo mer er bundet av de midlene kommunen har til

disposisjon for prioriterte tiltak. Kommuner med negative netto rente- og avdragsutgifter har høyere finansinntekter enn finansutgifter. I 2017 er det bare Rømskog og Østfoldkommunene som har netto finansinntekter. Sarpsborg og Hvaler har høyest netto utgifter til finans og avdrag i 2017.

Netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter (2003-2016) Konsern - sortert etter 2017															
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0111 Hvaler	6,7	4,9	4,5	4,8	5,3	8,3	6,0	5,7	6,1	5,4	5,0	5,1	6,0	6,2	6,7
0105 Sarpsborg	1,6	4,0	1,7	1,7	2,4	4,8	3,8	4,0	4,7	5,2	6,2	6,1	7,1	6,7	6,2
0136 Rygge	1,5	4,4	5,0	5,1	5,5	5,9	5,1	5,0	5,0	5,1	4,5	4,8	5,1	5,3	5,5
0106 Fredrikstad	4,8	5,5	4,3	5,1	5,8	7,6	6,2	6,7	5,9	4,9	5,3	4,3	5,7	5,0	4,8
0125 Eidsberg	6,6	4,4	1,7	2,4	3,7	4,9	4,5	3,9	3,8	4,8	4,0	4,5	4,2	5,1	4,8
0101 Halden	5,1	3,8	2,7	3,6	3,3	4,0	4,5	4,0	5,0	5,0	5,3	4,9	4,9	4,7	4,5
0104 Moss	1,6	2,4	1,2	1,5	2,1	4,6	3,9	3,2	3,8	5,0	5,0	4,8	4,4	4,9	4,5
0123 Spydeberg	3,0	3,6	1,3	2,2	2,7	4,5	4,3	5,1	5,4	5,1	5,0	4,3	4,6	4,8	4,5
0124 Askim	6,2	5,8	2,9	1,5	2,2	3,3	3,9	3,6	3,5	3,8	5,8	4,8	4,6	4,6	4,5
0128 Rakkestad	3,9	4,6	5,3	6,1	6,0	6,1	5,5	5,4	4,9	4,7	4,8	4,6	4,8	4,6	4,4
0118 Aremark	-2,6	-1,9	-9,3	-12,5	-4,2	-2,3	-1,3	-1,4	-0,3	0,3	0,4	0,3	1,6	3,4	3,9
0135 Råde	3,3	4,4	4,2	5,0	5,7	7,4	3,1	3,4	4,0	4,0	3,4	3,4	3,3	2,9	3,8
0122 Trøgstad	0,4	-0,4	0,1	1,0	2,9	3,3	-1,7	1,2	2,6	1,1	1,4	1,2	1,4	1,5	2,9
0137 Våler (Østf.)	2,6	4,2	2,0	1,4	2,9	5,0	2,7	2,6	3,4	3,3	2,1	2,4	2,4	3,0	2,8
0138 Hobøl	3,7	2,8	2,3	2,3	3,0	3,8	4,1	3,9	4,0	3,9	3,3	3,6	3,5	3,8	2,7
0119 Marker	2,9	4,7	-0,2	0,3	1,8	3,6	2,8	2,8	3,2	3,4	3,1	3,0	2,3	2,5	2,4
0127 Skiptvet	-1,2	0,3	-2,5	-2,4	-1,5	-0,7	0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	1,0	1,4	2,1	2,2
0121 Rømskog	-6,8	-5,2	-15,0	-12,5	-10,6	-6,9	-3,4	-4,1	-2,5	-2,0	-2,0	-1,5	-1,1	-2,4	-0,2
EAK Landet	2,6	2,7	2,3	2,3	3,3	4,4	2,4	3,1	3,9	3,4	3,4	3,6	3,9	4,1	4,0
EKA01 Østfold	3,4	4,1	2,7	3,1	3,7	5,4	4,5	4,5	4,7	4,7	5,0	4,6	5,1	5,0	4,8

Gjeld pr innbygger med og uten pensjonsforpliktelser					
			Innbyggere	Gjeld pr innbygger	
År	Gjeld/premieforpl	Gjeld u/premieforpl	pr. 1.1	m/premieforpl.	u/premieforpl.
2011	92 935 470	25 201 160	688	135 080	36 629
2012	96 715 290	24 081 055	691	139 964	34 850
2013	102 915 310	22 787 789	672	153 148	33 910
2014	104 213 516	22 650 931	670	155 542	33 807
2015	105 561 999	20 118 443	672	157 086	29 938
2016	119 674 444	27 657 038	685	174 699	40 375
2017	128 623 741	35 247 530	683	188 322	51 607

Fondsbeholdningen (kr/innb) 2017 (sortert etter disposisjonsfond)					
	Disposisjonsfond	Bundne driftsfond	Ubundne investeringsfond	Bundne investeringsfond	Total fondsbeholdning
0122 Trøgstad	16923	4237	8976	8	30145
0121 Rømskog	13679	4776	6474	804	25732
0137 Våler (Østf.)	11666	2605	362	848	15481
0124 Askim	8628	1805	425	1130	11987
0119 Marker	7792	2789	2274	608	13464
0127 Skiptvet	6988	1798	2513	542	11841
0125 Eidsberg	6188	3971	947	766	11871
0128 Rakkestad	5384	2854	198	225	8661
0105 Sarpsborg	5130	1323	340	55	6848
0104 Moss	4846	2167	67	616	7695
0135 Råde	4729	2420	2535	512	10197
0111 Hvaler	4494	13452	0	2439	20385
0106 Fredrikstad	3726	1630	6519	942	12817
0136 Rygge	3458	1166	412	789	5825
0101 Halden	3422	2788	2251	1159	9619
0123 Spydeberg	1163	1636	1397	571	4767
0118 Aremark	900	2519	0	260	3679
0138 Hobøl	0	12973	1184	414	14571

Fondsbeholdningen vil variere over tid. Det har sammenheng med i hvilken grad kommunen velger å bruke av fondsmidler til investeringsformål og til drift. Det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder midler på fond. Endringene fra år til år viser at fondskapitalen er en viktig buffer mot uforutsette forhold på inntekts- og utgiftssiden og som egenkapital for å redusere lånefinansieringen ved investeringer. Hobøl, Aremark, Halden og Spydeberg har minst midler på disposisjonsfond målt i kroner per innbygger. Mange kommuner i Østfold er i en sårbar situasjon ved at størrelsen på frie fond er lavt.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter - konsern (2003-2017). Sortert etter 2017															
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0122 Trøgstad	2,0	5,5	8,0	7,2	9,1	7,1	6,2	9,7	9,4	10,0	15,6	18,6	20,0	22,8	21,2
0137 Våler (Østf.)	5,3	9,7	8,1	14,5	16,1	13,7	14,1	14,3	8,6	7,6	6,9	8,4	10,2	14,6	17,2
0121 Rømskog	19,2	22,5	31,6	34,4	43,8	34,8	34,7	37,2	39,6	39,1	35,0	34,6	30,3	14,9	12,0
0124 Askim	0,1	2,0	0,3	0,5	3,0	3,5	6,2	7,5	7,2	7,5	10,4	11,2	9,3	11,4	11,8
0104 Moss	2,4	8,4	6,8	7,2	6,5	8,5	5,4	5,2	5,5	5,8	4,9	5,1	6,5	9,7	10,9
0119 Marker	3,2	3,5	9,4	7,8	6,5	4,6	5,4	2,6	2,6	1,3	1,0	0,2	0,2	2,5	9,6
0127 Skiptvet	4,2	2,4	5,5	8,1	9,5	14,2	8,1	9,4	8,5	9,3	7,5	6,5	5,5	7,6	9,0
0135 Råde	0,2	9,3	8,4	4,9	5,5	4,3	3,9	4,3	3,9	3,2	4,4	5,7	5,7	9,0	8,6
0105 Sarpsborg	3,3	1,3	3,2	7,2	11,3	9,1	6,1	5,3	5,4	6,4	5,2	5,4	4,7	6,2	8,5
0125 Eidsberg	4,5	5,8	5,9	7,2	11,7	8,5	5,8	5,2	4,8	4,9	6,3	7,0	6,0	6,9	8,3
0106 Fredrikstad	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7	3,7	2,2	2,0	2,9	3,6	4,1	4,4	6,0	6,3	7,8
0136 Rygge	0,6	13,8	6,3	5,4	5,6	4,7	4,2	4,4	4,1	3,6	3,4	3,1	3,0	4,9	7,4
0128 Rakkestad	3,3	4,1	5,1	6,3	9,0	4,8	3,5	3,8	4,1	3,4	3,3	2,7	2,0	3,8	6,7
0101 Halden	0,2	0,0	0,9	2,9	3,5	1,5	1,6	0,0	0,3	0,3	0,3	0,0	0,4	1,3	4,5
0111 Hvaler	-1,8	11,3	2,9	6,8	7,0	6,0	3,6	8,1	7,2	5,6	5,9	6,6	6,5	4,8	4,5
0123 Spydeberg	0,5	2,6	4,1	7,1	9,6	5,4	3,7	3,1	3,9	4,7	3,3	1,4	1,7	1,7	1,7
0118 Aremark	14,2	9,9	5,5	10,1	15,5	10,5	3,8	1,9	0,4	0,2	0,3	0,4	0,9	0,8	0,9
0138 Hobøl	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0	0,4	0,4	0,6	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1
EAK Landet	2,9	4,1	4,4	5,5	6,1	5,5	5,5	5,3	5,5	5,9	6,1	6,3	6,7	8,1	9,5
EKA01 Østfold	1,6	3,4	3,3	4,5	5,8	5,9	4,3	4,1	4,3	4,6	4,7	4,9	5,3	6,6	8,2

Tabellen viser hva kommunene hadde av frie reserver (disposisjonsfond) ved utgangen av det enkelte år i perioden 2003-2017. Sammen med netto driftsresultat gir størrelsen på disposisjonsfond et bilde av den enkelte kommunes økonomiske handlefrihet. I tillegg kan akkumulert regnskapsmessig merforbruk eller mindreforbruk tas med i en slik vurdering. Et merforbruk bidrar til å svekke handlefriheten. Tabellen viser at de fleste kommunene i Østfold ved utgangen av 2017 hadde relativt lite frie reserver. Trøgstad, Våler, Rømskog og Askim skiller seg positivt ut. Disse kommunene har alle en størrelse på disposisjonsfond som utgjør over 11 % av sum driftsinntekter. 5 av 18 kommuner har et nivå på disposisjonsfond som utgjør under 5 % av sum driftsinntekter. Dette er et lavere nivå enn det man bør ha som buffer for å takle negative overraskelser i framtida.

Soliditet

Begrepet soliditet kan forklare kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgrad og egenkapitalprosent gir informasjon om soliditeten. Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital. Dersom alle eiendeler er finansiert med egenkapital vil egenkapitalprosenten bli lik 1,0.

Egenkapitalprosent			
År	Kapitalkonto	Eiendeler	Egenkap.prosent
2012	31 408 551	128 955 959	0,24
2013	32 913 132	136 735 561	0,24
2014	35 235 175	140 940 810	0,25
2015	40 324 074	147 365 849	0,27
2016	47 638 231	200 767 370	0,24
2017	53 752 116	216 466 863	0,25

Investeringer

Kommunens nettoinvesteringer i 2017 var kr 12 370 087 mot budsjettet kr 15 406 199 (se note 13).

Følgende investeringer ble ferdigstilt:

Kjøp av flyktningebolig

Kjøp av tomter

Biofyring

Sykesignal

Toalettbygg Kirkesand

Bergtomta/næringslokaler

Veiskilt

Følgende prosjekter ble påbegynt og videreføres i 2018:

Universell utforming skolen

Gang- og sykkelvei

Balløkke Haukenesfeltet

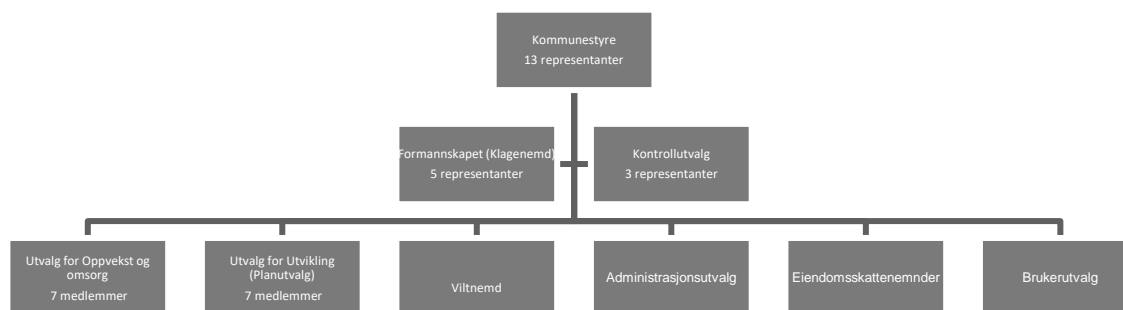
Rehabilitering renseanlegg

Hovedplan VA

Egenfinansiering			
År	Kapitalkonto	Anleggsmidler	Egenkapitalandel
2012	31 408 551	128 955 959	0,24
2013	32 921 857	136 744 286	0,24
2014	35 235 175	140 940 810	0,25
2015	40 324 074	147 365 849	0,27
2016	47 638 231	163 260 533	0,29
2017	53 752 116	182 277 672	0,29

Egenfinansieringsgraden er fortsatt høy. De aller fleste prosjektene ble gjennomført, men ikke alle. Årsakene er sammensatte, men den viktigste er at selv om en leier inn konsulentbistand til prosjektering så skal prosjektene følges opp og samordnes av en tjeneste med kun en administrativ stilling.

POLITISK ORGANISERING

De politiske utvalgene har hatt slik aktivitet i 2017:

Utvalg	Møter	Saker	Leder
Kommunestyret	9 (8)	51 (89)	Thor Håkon Ramberg Krf
Formannskapet	10 (11)	70 (84)	Thor Håkon Ramberg
Klagenemnda	3 (1)	3 (1)	Thor Håkon Ramberg
Utvalg for oppvekst og omsorg	7 (7)	24 (23)	Roar Høisveen
Planutvalget/Utvalg for utvikling	8 (8)	36 (24)	Dag Ivar Høisveen
Administrasjonsutvalget	2 (0)	2 (0)	Thor Håkon Ramberg
Viltnemda	4 (4)	11(12)	John-Sigmund Moen
AMU	2(2)	12 (11)	Grete Høilund
Brukerrådet	2 (2)	3 (1)	
Kontrollutvalget	5 (4)	29 (24)	Lars Erik Ottosson
Næringsfondsstyret	2 (1)	2 (1)	Thor Håkon Ramberg
Valgstyret	1 (0)	1(0)	Thor Håkon Ramberg
Sakkyndig nemnd eiendomsskatt	3	70	Ole Bergquist
Klagenemnd eiendomsskatt	1	7	Aksel Robert Haugen

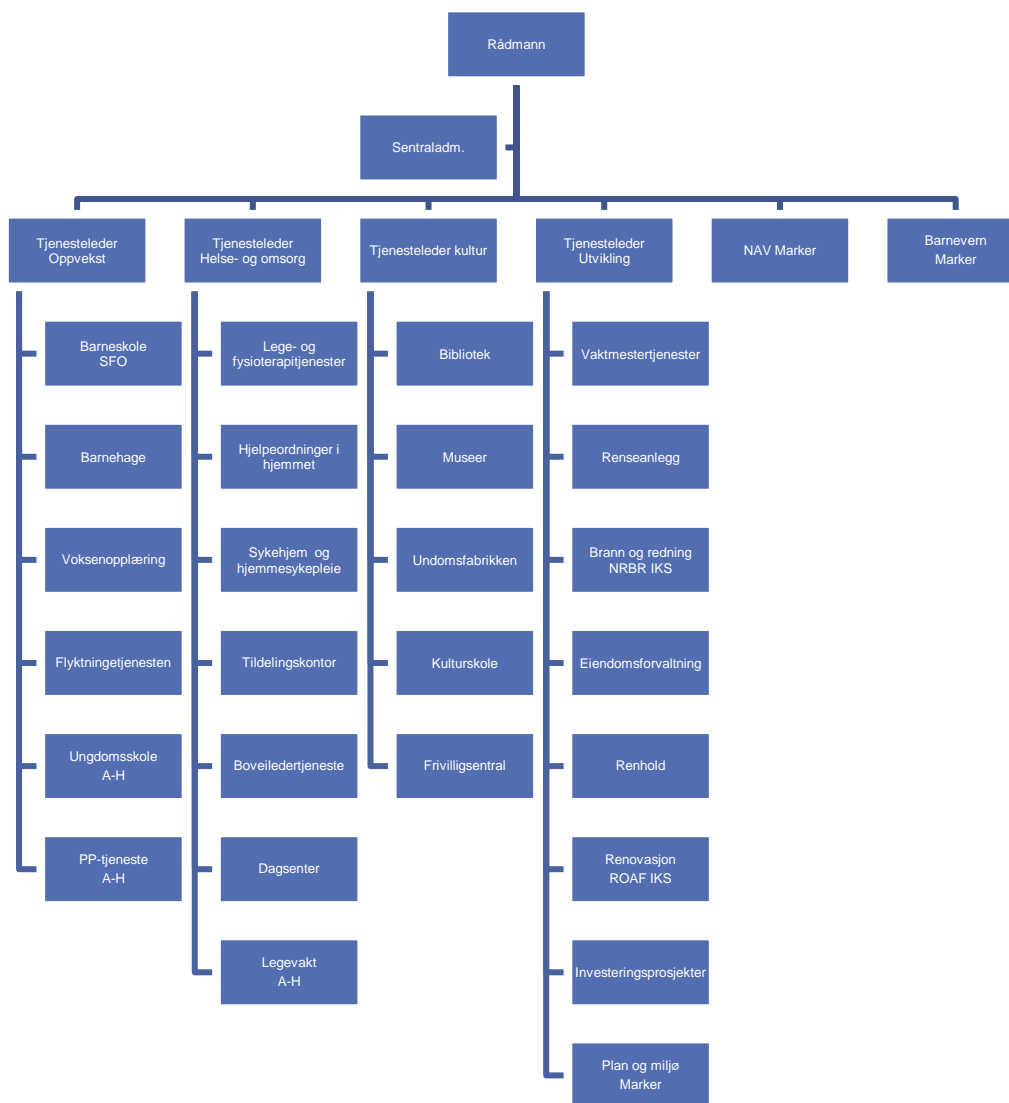
I tråd med Programmandat for kommunesammenslåingen (vedtatt i k-sak 32/17 28.9.17) rapporteres det til kommunestyret ved årsrapporteringen.

Grenserådet er etablert som et samarbeidsorgan for Rømskog, Aremark og Marker kommuner for informasjon og forankring av det utviklingsrettede og det administrative samarbeidet i grenseregionen. Rådet består av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder og rådmann fra de tre kommunene. Rådet møtes hvert kvartal og tar opp saker av interesse for de tre kommunene. Aremark har i løpet av 2017 sagt opp de fleste samarbeidsavtalene med grensekommunene. Rømskog skal slå seg sammen med Aurskog-Høland og Marker har

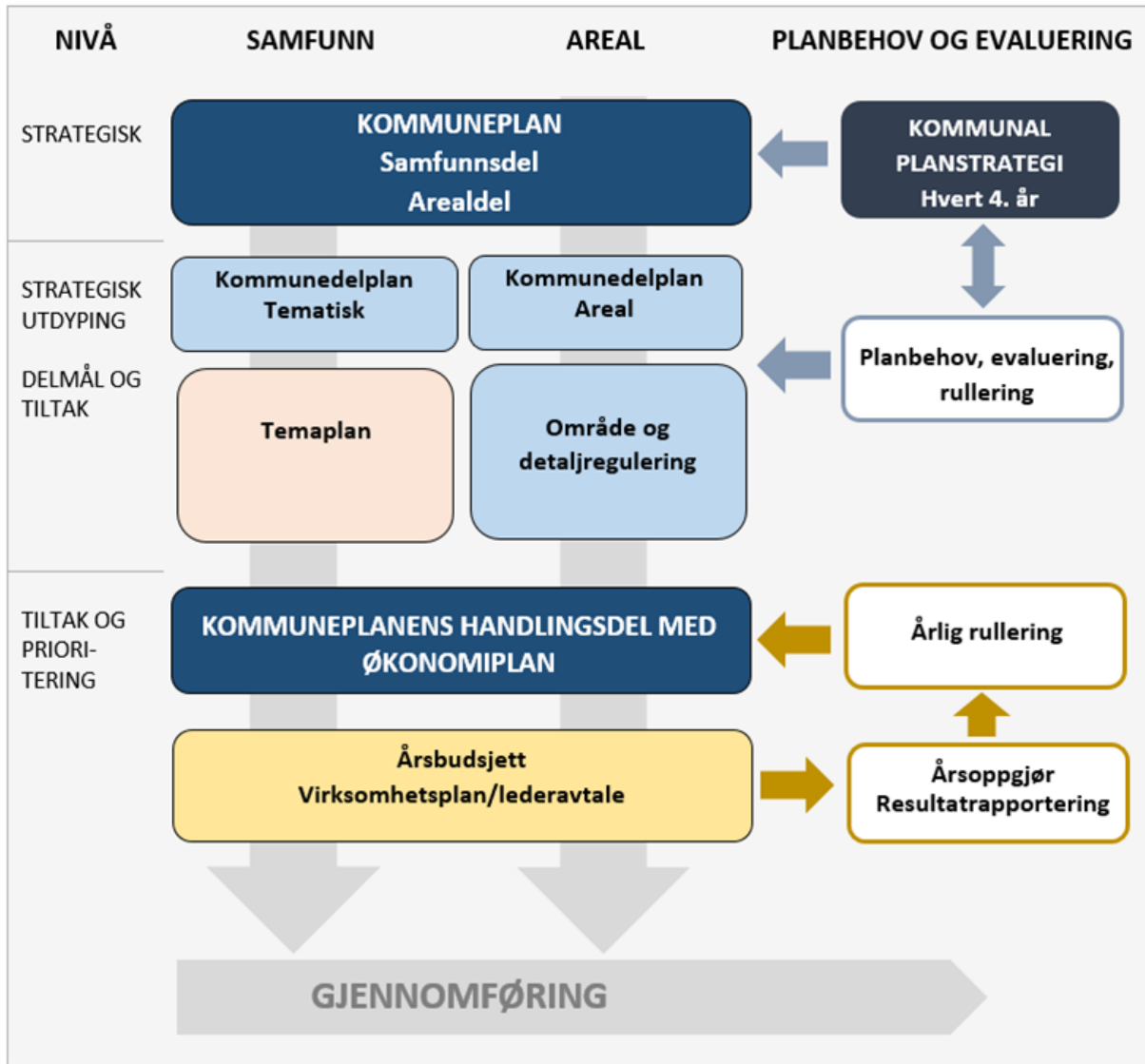
vedtatt å være egen kommune. Dette innebærer at dette grensesamarbeidet trappes ned mot 2020.

Stortingsvalget 2017 ble gjennomført med en valgdeltakelse på 79,6 % mot 78,2 % for landet som helhet.

Administrativ organisering

Kommunens plansystem

INTERKOMMUNALE SAMARBEID

INTERKOMMUNALE LØSNINGER	A R E M A R K	A S K I M	E I D S B E R G	H O B Ø L	M A R K E R	R A K K E S T A D	S K I P V E T	S P Y D E B E R G	T R Ø G S T A D	A-H
IØ kommunerevisjon IKS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	IKS
Innkjøpsamarbeid IØ	x		x	x	x		x	x	x	Kjøp
IKT					x					Samarb
Regnskap og skatt					x					Kjøp
Interkommunalt Arkivselskap Østfold IKS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	IKS
Arbeidsgiverkontroll					x					Kjøp
Smaalensveven portal	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Samarb
IØ kontrollutvalgssekretariat IKS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	IKS
Opplæringskatalogen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Kjøp
IØ Regionråd		x	x	x	x		x	x	x	Samarb
Østfold Utvikling	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Medlem
Samarbeid Värmland-Østfold	x				x					Medlem
Osloregionen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Medlem
PPT									x	Samarb
Ungdomsskole									x	Eier
Lege									x	Samarb
Legevakt									x	Samarb
Alarmsentral/Nødmelding									x	Samarb
Jordmor									x	Kjøp
Helsestasjon/skolehelsetjeneste									x	Kjøp
Psykisk helse									x	Kjøp
Overgrepsmottak Oslo									x	Kjøp
Romerike HMS senter									x	Medlem
Østfoldhelse	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Partner
Kommunale akutte døgnplasser		x	x	x	x		x	x	x	Kjøp
Barnevern					x					Kjøp
IØ Krisesenter IKS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	IKS
NAV					x					Partner
Østfold krisesenter for menn					x					Kjøp
Regionalpark Haldenkanalen	x				x				x	Stiftelse
Visit Indre		x	x	x	x		x	x	x	Medlem
Bibliotekar					x					Kjøp
NRBR IKS (brann og redning)									x	Samarb
Plan og miljøkontor	x				x					Kjøp
Driftsassistansen i Østfold IKS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	IKS

ROAF IKS (renovasjon)										x	Kjøp
Skogbrannvakt	x	x	x	x	x	x	x	x	x		Medlem
Utvalg for Akutt forurensning	x	x	x	x	x	x	x	x	x		Medlem
Klinisk veterinærvakt	x	x	x	x	x	x	x	x	x		Kjøp

NRBR IKS sin brannvernobil for barn som besøker barnehager

Rømskog kommune – Engehaget 1 – 1950 RØMSKOG

postmottak@romskog.kommune.no

www.romskog.kommune.no Tlf 69 85 91 77

Vil du vite mer om Rømskog?

<https://www.ssb.no/kommunefakta/romskog>

ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP FOR FELLESNEMND FOR KOMMUNESAMMENSLÅING

Årsberetning

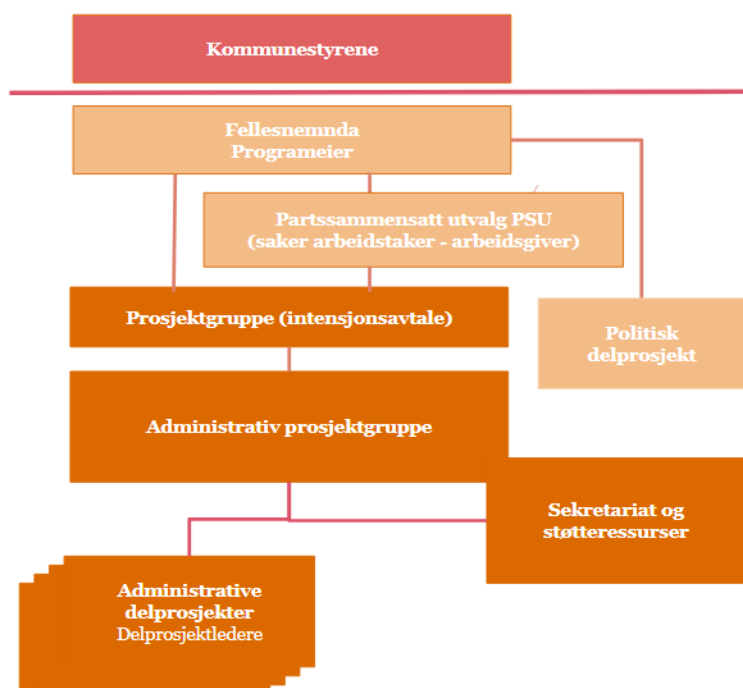
RÅDMENNENE HAR ORDET

I 2016 ble det utarbeidet en intensjonsavtale, og kommunene Aurskog-Høland og Rømskog vedtok å slå seg sammen til en kommune. I 2017 er planene for gjennomføring av sammenslåingsprosessen utarbeidet. Organisering og detaljerte planer er besluttet. Det har vært et år med høy aktivitet, og man har levert i h.h.t. til planene.

Politisk og administrativledelse har sammen med tillitsvalgte deltatt på flere seminarer for å skaffe til veie mest mulig kunnskap om hva som kreves i dette arbeidet. Dette har også dannet grunnlag for et godt samarbeidsklima. Ekstern konsulent er engasjert i rollen som prosjektleder for sammenslåingen. Grunnlaget for en god gjennomføring av sammenslåingen mellom de to kommunene er på plass.

POLITISK OG ADMINISTRATIV ORGANISERING

Sammenslåingen av kommunene er organisert som et program som består av en samling av prosjekter. Fellesnemnda er programeier, og styrer programmet i samsvar med programmandat. Prosjektgruppa leder sammenslåingsprosessen i henhold til rammene gitt av kommunestyrene og fellesnemnda. Programmet er organisert på følgende måte:

Kommunestyrene har vedtatt programmandatet, og delegert fullmakter til fellesnemnda.

Fellesnemnda er programeier. Fellesnemndas ansvar er regulert av Inndelingslova, intensjonsavtalen, og gjennom delegering fra kommunestyrene. Fellesnemndas hovedformål er å styre gjennomføringen av sammenslåingsprogrammet slik at målene for kommunesammenslåingen nås.

Partssammensatt utvalg (PSU) skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. PSU består av fellesnemndas medlemmer, to tillitsvalgte fra Aurskog-Høland og en tillitsvalgt fra Rømskog kommune. Saker som behandles i PSU går til fellesnemnda for vedtak.

Prosjektgruppa leder sammenslåingsprosessen. Prosjektgruppa utarbeider og leverer saker som skal behandles av fellesnemnda. Rådmennene fremmer forslag til vedtak.

Rådmennene, prosjektleder, programkoordinatorer og tillitsvalgte utgjør administrativ prosjektgruppe. Administrativ prosjektgruppe koordinerer den administrative delen av programmet, og utarbeider saker til prosjektgruppa. Administrativ prosjektgruppe rapporterer løpende til prosjektgruppa.

Administrativ prosjektgruppe knytter til seg utrednings- og sekretærbistand. Disse ressursene skal støtte fellesnemnd, programledelse og delprosjektledere i å nå fastsatte mål. Det skal gjennomføres et politisk delprosjekt. Oppgavene er beskrevet i fremdriftsplan. Fellesnemnda iverksetter og beslutter gjennomføring.

Den administrative delen av programmet organiseres i ulike delprosjekter. Prosjektledelse oppnevnes for hvert delprosjekt. Delprosjektledelsen består av et medlem fra hver kommune.

STATUS

Felles kommunestyremøte ble gjennomført av fylkesmannen i Oslo/ Akershus 22. august. Fylkesmannen i Østfold deltok også.

Fellesnemnda ble opprettet i samsvar med Inndelingslova, og med føringer gitt i Intensjonsavtalen mellom de to kommunene. Kommunestyrene vedtok prosess for valg av nytt kommunenavn og revisor for fellesnemnda.

Det nye kommunenavnet ble Aurskog-Høland kommune. Dette ble besluttet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennom fastsatt forskrift om sammenslåing av Aurskog-Høland og Rømskog kommuner.

Programmandat for kommunesammenslåingen, delegering av myndighet til fellesnemnda og reglement for fellesnemnda ble utarbeidet og vedtatt.

Fellesnemnda gjennomførte sitt første formelle møte 24. august 2017. Det ble gjennomført tilsammen fire møter i fellesnemnda i 2017. Følgende utvalgssaker ble vedtatt:

- 1/17 Valg leder og nestleder i fellesnemnda
- 2/17 Valg av to medlemmer til prosjektgruppe
- 3/17 Møteplan for 2017
- 4/17 Valg av arbeidsgruppe for gjennomføring av navnevalgprosess
- 6/17 Navn for nye Aurskog-Høland og Rømskog
- 8/17 Kommunikasjonsplan for sammenslåingsprosessen
- 9/17 Tertialrapport 2. tertial 2017
- 10/17 Budsjett 2017-2018 og Økonomiplan 2019
- 11/17 Eiendomsskatt i forbindelse med kommunesammenslåing
- 13/17 Valg av medlemmer til politisk arbeidsgruppe for kommunereformen
- 14/17 Opprettelse av ansettelsesutvalg for ansettelse av rådmann
- 15/17 Møteplan for 2018

Prosjektgruppa er opprettet i samsvar med føringer i Intensjonsavtalen. Prosjektgruppa har ledet arbeidet med planleggingen av kommunesammenslåingen. Det er gjennomført tilsammen ni prosjektgruppemøter i 2017. Administrativ prosjektgruppe har utarbeidet planene for gjennomføring av sammenslåingen mellom de to kommunene. Følgende dokumenter er utarbeidet og besluttet som grunnlag for gjennomføringen:

- Styringsdokument for sammenslåingen
- Kommunikasjonsplan
- Overordnet fremdriftsplan
- Overordnet ROS-analyse

Gjennomføringen av sammenslåingsprosessen er inndelt i fire hovedfaser:

- Fase 1: Planlegge - fram til 1.1.2018.
- Fase 2: Oppgaveløsning - 1.1.2018 – 1.7.2019.
- Fase 3: Implementere - 1.7.2019 - 1.1.2020.
- Fase 4: Avslutning 1.1.2020-1.4.2020.

Fase 1 ble levert i h.h.t. plan. Det er planlagt 8 forskjellige delprosjekter. Dette er:

1. Politisk
2. Samfunn og utvikling
3. Økonomi
4. Administrasjon
5. Helse og omsorg
6. Oppvekst og utdanning
7. Teknisk drift
8. Kultur

Det er utarbeidet styringsdokumenter og maler for delprosjektene og delprosjektledelse er utnevnt. Delprosjektene vil involveres i programmet fra januar 2018. Kommunene ser fortløpende på mulige samarbeidsområder og på gevinster som kan hentes ut i forkant av 1.1.2020.

ØKONOMI

Totalt er det budsjettert med kr 24,5 mill. fram til 31.12.19. Av denne summen utgjør 20,5 millioner kroner engangstilskudd og 4 millioner kroner er tildelte prosjektmidler til infrastruktur og velferdsteknologi.

Det var for 2017 budsjettert med i overkant av 2,5 millioner kroner. Regnskapet viser et underforbruk på cirka 460.000 kroner. Årsaken til dette er et lavere forbruk enn budsjettert på de fleste poster bortsett fra prosjektledelse.

Overskuddet fra 2017 avsettes til fond.

Regnskap 2017 - kommunereform

	R-2017	B-2017	B-2018	ØP-2019
Driftsinntekter				
Bruk av fond	-20 500 000	-20 500 000		
Bruk av fond	-4 000 000	-4 000 000		
Sum driftsinntekter	-24 500 000	-24 500 000	-21 982 505	-10 615 172
Driftsutgifter				
Lønn og godtgjørelse inkl. sos. Utgifter	524 789	814 092	3 763 720	3 763 720
Informasjon, annonser mm	71 580	200 000	200 000	200 000
Opplæring, kurs, lederutvikling , reise og oppho	247 958	480 000	730 000	730 000
Prosjektledelse, annen konsulentbistand	1 189 654	900 000	1 033 333	766 666
Revisjon	0	-	100 000	100 000
Uforutsette utgifter	0	100 000	100 000	100 000
Kulturbygging/profilering	0	-	-	1 000 000
Planlagte digitaliseringstiltak	0	-	550 000	550 000
KS-digitaliseringsfond	0	-	340 280	-
Arbeidsgrupper	0	-	500 000	-
Avsetting til kirkelig fellesnemnd	23 403	23 403	200 000	200 000
Ansettelse rådmann ny kommune	0	-	350 000	-
Ikke disponerte midler	0	-	2 500 000	3 228 189
Investeringer				
Infrastruktur	0	-	1 000 000	-
Sum utgifter	2 057 384	2 517 495	11 367 333	10 638 575
Avsatt fond	22 442 616	21 982 505	10 615 172	-
Resultat (overskudd/underskudd)	0	-0	0	23 403